

Vlaams
Parlement

stuk **2140** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 28 juni 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende instemming
met de wijzigingen aan het Verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen
van rassendiscriminatie,
opgemaakt te New York op 7 maart 1966,
het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen
van discriminatie van vrouwen,
opgemaakt te New York op 18 december 1979 en
het Verdrag tegen foltering en andere wrede,
onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing,
opgemaakt te New York op 10 december 1984

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	15
Advies van de Raad van State	21
Ontwerp van decreet	25
Bijlagen:	
– Engelse tekst en Nederlandse vertaling van het amendement op het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966 (CERD)	31
– Geamendeerde Nederlandse vertaling van het verdrag	33
– Geamendeerde Engelse tekst van het verdrag	43
– Engelse tekst en Nederlandse vertaling van het amendement op het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979 (CEDAW)	53
– Geamendeerde Nederlandse vertaling van het verdrag	55
– Geamendeerde Engelse tekst van het verdrag	65
– Engelse tekst en Nederlandse vertaling van het amendement op het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984 (CAT)	75
– Geamendeerde Nederlandse vertaling van het verdrag	77
– Geamendeerde Engelse tekst van het verdrag	87

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE BESPREKING**1. Het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (CERD)**

Op 7 maart 1966 werd in New York het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, ook wel bekend onder zijn Engelstalige acroniem CERD, opgesteld. Het is het eerste van een reeks van negen grote mensenrechtenverdragen van de Verenigde Naties (VN), die bepaalde rechten uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens nader invullen en via internationale mechanismen beter afdwingbaar maken. Kenmerkend voor elk van deze verdragen is dat zij een comité instellen, dat toezicht houdt op de naleving van het verdrag, in ieder geval via het onderzoek van verplichte periodieke rapporten van de partijen en eventueel via een statenklachtenrecht, een individueel klachtenrecht en een onderzoeksbevoegdheid.

De centrale doelstelling van CERD is het veroordelen van rassendiscriminatie en het voeren van een beleid dat erop gericht is alle vormen van rassendiscriminatie uit te bannen. Onder rassendiscriminatie wordt verstaan “elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming die ten doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, of op andere terreinen van het openbare leven, teniet te doen of aan te tasten, dan wel de tenietdoening of aantasting daarvan ten gevolge heeft.”.

Momenteel zijn er 176 partijen bij dit verdrag, waaronder ook België, dat het op 17 augustus 1975 bekrachtigde zodat het op 16 september 1975 ten aanzien van ons land in werking trad.

Het meest recente Belgische rapport over de naleving van dit verdrag werd ingediend op 6 december 2012. De Vlaamse overheid droeg bij aan de opmaak van dit rapport. Er werd nog geen datum vastgesteld voor de verdediging ervan.

2. Het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW)

Op 18 december 1979 werd in New York het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, ook wel bekend onder zijn Engelstalige acroniem CEDAW, opgesteld.

De centrale doelstelling van CEDAW is het veroordelen van vrouwendiscriminatie en het voeren van een beleid dat erop gericht is alle vormen van discriminatie van vrouwen uit te bannen. Onder discriminatie van vrouwen wordt verstaan “elke vorm van onderscheid, uitsluiting of beperking op grond van geslacht, die tot gevolg of tot doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening door vrouwen van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, op het terrein van de burgerrechten of welk ander gebied dan ook, ongeacht hun echtelijke staat, op de grondslag van gelijkheid van mannen en vrouwen aan te tasten of teniet te doen.”.

Momenteel zijn er 187 partijen bij dit verdrag, waaronder ook België, dat het op 16 mei 1990 bekrachtigde zodat het op 15 september 1990 ten aanzien van ons land in werking trad.

België heeft ook het Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgesteld te New York op 6 oktober 1999, aan-

vaard (zie het decreet van 26 maart 2004, BS 17 mei 2004), ook wel bekend onder zijn Engelstalige acroniem OPCAT, op grond waarvan een individueel klachtenrecht en een onderzoeksbevoegdheid van het Comité werden ingesteld.

Op dit ogenblik zijn er 104 staten die dit hebben gedaan.

Het meest recente Belgische rapport over de naleving van dit verdrag werd ingediend op 31 oktober 2012. De Vlaamse overheid droeg bij aan de opmaak van dit rapport. Er werd nog geen datum vastgesteld voor de verdediging ervan.

3. Het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing (CAT)

Op 10 december 1984 werd in New York het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, ook wel bekend onder zijn Engeltalige acroniem CAT, opgemaakt.

De centrale doelstelling van CAT is het nemen van doeltreffende wetgevende, bestuurlijke, gerechtelijke of andere maatregelen ter voorkoming van foltering en het bestraffen van alle vormen van foltering. Onder foltering wordt verstaan “iedere handeling waardoor opzettelijk hevige pijn of hevig leed, lichamelijk dan wel geestelijk, wordt toegebracht aan een persoon met zulke oogmerken als om van hem of van een derde inlichtingen of een bekentenis te verkrijgen, hem te bestraffen voor een handeling die hij of een derde heeft begaan of waarvan hij of een derde wordt verdacht deze te hebben begaan, of hem of een derde te intimideren of ergens toe te dwingen dan wel om enigerlei reden gebaseerd op discriminatie van welke aard ook, wanneer zulke pijn of zulk leed wordt toegebracht door of op aanstichten van dan wel met de instemming of gedogen van een overheidsfunctionaris of andere persoon die in een officiële hoedanigheid handelt.”.

Momenteel zijn er 153 partijen bij dit verdrag, waaronder ook België, dat het op 25 juni 1999 bekrachtigde zodat het op 25 juli 1999 ten aanzien van ons land in werking trad.

België heeft op 24 oktober 2005 ook het Facultatief Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, opgemaakt in New York op 18 december 2002, ondertekend. Dit protocol verkreeg reeds de instemming van het Vlaams Parlement (decreet van 13 juli 2012, BS 11 september 2012), maar werd nog niet bekrachtigd. Momenteel kent dit protocol 68 partijen.

Het meest recente Belgische rapport over de naleving van dit verdrag werd ingediend op 21 november 2012. De Vlaamse overheid droeg bij aan de opmaak van dit rapport. De verdediging zal plaatsvinden in de loop van de 51ste zitting van het Comité (28 oktober - 22 november 2013).

4. Voorgeschiedenis en inhoud van de wijzigingen

4.1. Algemene toelichting

De voorliggende wijzigingen hebben geen betrekking op de door de verdragen beschermde mensenrechten zelf, maar beogen de werking te verbeteren van de comités die door de verdragen werden ingesteld om toe te zien op hun naleving. Het betreft derhalve geen inhoudelijke wijzigingen, maar wijzigingen van technische en organisatorische aard, die de betreffende verdragsbepalingen in overeenstemming brengen met de bestaande realiteit. Hoewel de wijzigingen formeel nog niet in werking zijn getreden, worden ze immers de facto reeds toegepast, zoals hierna zal worden verduidelijkt.

De wijzigingen aan CERD en CAT betreffen de wijze waarop de bijeenkomsten van de bij deze verdragen ingestelde comités worden gefinancierd, alsmede de toelagen van de leden van die comités, die uit onbezoldigde, onafhankelijke experts zijn samengesteld. Oorspronkelijk werden deze kosten via een omslagstelsel gefinancierd uit de bijdragen van de verdragspartijen. De grote betalingsachterstanden, die onder toepassing van dit stelsel ontstonden, bemoeilijkten het werk van de comités zeer: bijeenkomsten moesten wegens gebrek aan middelen worden afgelast of in duur worden beperkt. Daarom werd overgegaan tot een financiering van het regulier budget. Ter illustratie: het meest recente rapport van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties aan de Algemene Vergadering over de financiële situatie van het Comité voor de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (document A/67/322 van de VN) vermeldt in paragraaf 5 dat de jaarlijkse sessies van het Comité in 2011 en 2012 werden gefinancierd van het regulier budget.

De wijziging aan CEDAW betreft de duur van de vergadertijd van het Comité. Door het toenemend aantal ratificaties is de werklast voor het Comité in de loop der jaren immers dermate toegenomen dat de in het verdrag voorziene vergadertijd van ten hoogste twee weken per jaar niet meer volstaat om al de rapporten van de verdragspartijen tijdig te bestuderen. Ter illustratie: het Comité bestudeerde in 2012 twintig rapporten tijdens drie zittingen van telkens drie weken.

4.2. Wijziging aan CERD

Overeenkomstig artikel 23 van CERD stelde Australië in 1991 een wijziging voor aan artikel 8. Deze wijziging werd op 15 januari 1992 aanvaard door de conferentie van verdragspartijen. Vervolgens werd deze wijziging bij consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij resolutie 47/111 van 16 december 1992. Krachtens paragraaf 4 van de beslissing van de conferentie van verdragspartijen zal de wijziging in werking treden nadat deze is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en is aanvaard door een tweederdemeerderheid van Staten die Partij zijn bij het verdrag en die de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, depositaris van het verdrag, daarvan in kennis hebben gesteld. Thans hebben 44 verdragspartijen, waaronder 14 EU-lidstaten, de wijziging aanvaard. De wijziging is derhalve nog niet in werking getreden. Gelet op het huidige aantal van 176 partijen zijn er daarvoor 117 staten nodig.

De originele tekst van artikel 8, zesde lid, van CERD leest als volgt:

“De onkosten die de leden van het Comité maken in de uitoefening van hun functie als lid van het Comité, zijn voor rekening van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.”.

De wijziging aan artikel 8 vervangt deze tekst van dit lid door:

“De Secretaris-generaal van de Verenigde Naties verschaft de personeelsleden en voorzieningen die nodig zijn voor de doeltreffende verrichting van de taken van het Comité uit hoofde van dit Verdrag.”.

Daarnaast wordt een nieuw zevende lid toegevoegd aan artikel 8, dat als volgt luidt:

“De leden van het ingevolge dit Verdrag ingestelde Comité ontvangen, na goedkeuring van de Algemene Vergadering, emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties, onder de door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.”.

Ons land heeft een bijzonder motief om deze wijziging spoedig te aanvaarden. België dient namelijk, samen met Slovenië, elke twee jaar een resolutie in over het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, waarin de verdrags-

partijen sterk worden aangespoord om hun ratificatieprocedures met betrekking tot de wijziging van artikel 8 te versnellen (zie document A/RES/67/156, paragraaf 19, van de VN).

Het verdrag zelf werd goedgekeurd bij wet van 9 juli 1975 (BS 11 december 1975). Overeenkomstig de op dat ogenblik geldende constitutionele bepalingen werd het niet ter instemming aan de toenmalige Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap voorgelegd. Vermits de wijziging bestemd is om te worden geïntegreerd in het basisverdrag, en zij bovendien niet los van de andere bepalingen van dit verdrag kan worden gelezen, heeft het geen zin om enkel met de wijziging in te stemmen. Uit de jurisprudentie van de Raad van State, afdeling Wetgeving, vloeit voort dat instemming moet worden verleend aan het basisverdrag, zoals gewijzigd door de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het verdrag (zie onder meer het advies van de Raad van State nr. 51.056/1 van 27 maart 2012).

Om die reden verleent artikel 2 van het ontwerp van decreet conform de adviespraktijk van de Raad van State instemming aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, zoals gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het verdrag op 15 januari 1992, goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, en aan de wijziging zelf. Dit doet geen afbreuk aan het feit dat België, met inbegrip van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, sinds de inwerkingtreding van dit verdrag ten aanzien van ons land op 16 september 1975 onverkort gebonden is door de bepalingen van CERD.

4.3. *Wijziging aan CEDAW*

Overeenkomstig artikel 26 van CEDAW stelden Denemarken, IJsland, Finland, Noorwegen en Zweden in 1994 een wijziging voor aan artikel 20, eerste lid. Deze wijziging werd op 22 mei 1995 aanvaard door de conferentie van verdragspartijen. Vervolgens werd deze wijziging bij consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij resolutie 50/202 van 22 december 1995. Krachtens paragraaf 3 van de beslissing van de conferentie van verdragspartijen zal de wijziging in werking treden nadat deze is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en is aanvaard door een tweederdemeerderheid van Staten die Partij zijn bij het Verdrag en die de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, depositaris van het verdrag, daarvan in kennis hebben gesteld. Thans hebben 68 verdragspartijen, waaronder 21 EU-lidstaten, de wijziging aanvaard. De wijziging is derhalve nog niet in werking getreden. Gelet op het huidige aantal van 187 partijen zijn er daarvoor 125 staten nodig.

De originele tekst van artikel 20, eerste lid, van het CEDAW leest als volgt:

“Het Comité komt in de regel bijeen gedurende een periode van ten hoogste twee weken per jaar ten einde de overeenkomstig artikel 18 van dit Verdrag overgelegde verslagen te bestuderen.”.

De wijziging aan artikel 20 vervangt de tekst van dit lid door:

“Het Comité komt in de regel jaarlijks bijeen teneinde de overeenkomstig artikel 18 van dit Verdrag overgelegde verslagen te bestuderen. De duur van de vergadering van het Comité wordt, onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering, bepaald door een vergadering van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag.”.

De toenmalige Vlaamse Raad betuigde bij decreet van 5 maart 1985 (BS 18 april 1985) zijn instemming met het basisverdrag. Daarom verleent artikel 3 van het ontwerp van decreet enkel instemming met de wijziging van 1995. De tekst van het gewijzigde verdrag is evenwel toegevoegd om de wijziging in haar context te plaatsen.

4.4. Wijziging aan CAT

Overeenkomstig artikel 29 van CAT stelde Australië in 1991 een wijziging voor aan artikel 17 en artikel 18. Deze wijziging werd op 8 september 1992 aanvaard door de conferentie van verdragspartijen. Vervolgens werd deze wijziging bij consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties bij resolutie 47/111 van 16 december 1992. Krachtens artikel 29, tweede lid van het CAT zal de wijziging in werking treden nadat deze is aanvaard door een tweederdemeerderheid van Staten die Partij zijn bij het Verdrag en die de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, depositaris van het verdrag, daarvan in kennis hebben gesteld. Thans hebben 30 verdragspartijen, waaronder 13 EU-lidstaten, de wijziging aanvaard. De wijzigingen zijn derhalve nog niet in werking getreden. Gelet op het huidige aantal van 153 partijen zijn er daarvoor 102 staten nodig.

De originele teksten van artikel 17, zevende lid, en van artikel 18, vijfde lid, van het CAT lezen respectievelijk als volgt:

“De Staten die Partij zijn, dragen de kosten van de leden van het Comité wanneer dezen hun taak in het Comité vervullen.”; en

“De Staten die Partij zijn, dragen de kosten gemaakt in verband met het houden van de vergaderingen van de Staten die Partij zijn, en van het Comité, met inbegrip van vergoeding aan de Verenigde Naties van alle kosten, zoals de kosten van personeel en voorzieningen, die de Verenigde Naties ingevolge het derde lid van dit artikel hebben gemaakt.”.

De wijziging komt neer op de schrapping van het zevende lid van artikel 17 en het vijfde lid van artikel 18 en de invoeging van een nieuw vierde lid aan artikel 18 dat als volgt luidt:

“De leden van het ingevolge dit Verdrag ingestelde Comité ontvangen, na goedkeuring van de Algemene Vergadering, emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties, onder de door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.”.

Het bestaande vierde lid wordt hernummerd en wordt het vijfde lid.

Het verdrag zelf werd goedgekeurd bij wet van 14 juni 2002 (BS 14 augustus 2002). Het werd toentertijd niet als een gemengd verdrag beschouwd. Bij de rapportering bleek dit evenwel toch het geval te zijn, gelet op het bestaan van een aantal vormen van vrijheidsberoving (in ruime zin) in instellingen die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen vallen. Daarom werd OPCAT wel als een gemengd verdrag beschouwd. Voor deze wijziging wordt dezelfde logica gehanteerd.

Vermits de wijziging bestemd is om te worden geïntegreerd in het basisverdrag dat nog niet door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, en zij bovendien niet los van de andere bepalingen van dit verdrag kunnen worden gelezen, heeft het, net zoals bij de wijziging aan CERD, geen zin om enkel met de wijziging in te stemmen.

Om die reden verleent artikel 4 van het ontwerp van decreet instemming aan het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, zoals gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het verdrag op 8 september 1992, goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, en aan de wijziging zelf. Dit doet geen afbreuk aan het feit dat België, met inbegrip van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, sinds de inwerkingtreding van dit verdrag ten aanzien van ons land op 25 juli 1999 gebonden is door de bepalingen van CAT.

5. Vlaams standpunt ten aanzien van de mensenrechtencomités

De mensenrechtenverdragen van de VN en de comités die moeten toezien op hun toepassing, zijn het resultaat van een langdurig proces dat liep van 1948 (Universele Verklaring van de Rechten van de Mens) tot nu. Het gaat om een organische groei, zonder vooropgesteld totaalplan. Dit verklaart ook de subtiele verschillen in bevoegdheden en werkwijzen van de toezichthoudende comités.

Het hoeft niet te verbazen dat deze proliferatie van comités geleid heeft tot een internationaal debat over een hervorming van dit verdragssysteem binnen de Verenigde Naties. Bij vele staten was er in het verleden kritiek te horen over het feit dat de rapportageverplichtingen voor deze verschillende comités – en voor andere internationale instanties – erg belastend zijn voor de nationale administraties, onder meer door overlappende informatie en onderlinge verschillen in rapportagevereisten.

De Vlaamse overheid blijft de ontwikkelingen rond een verhoging van de efficiëntie binnen het VN-mensenrechtensysteem actief volgen, en is voorstander van pragmatische initiatieven die meer uniformiteit en synergie in de werkwijzen van de comités bevorderen, zodat de druk op nationale administraties afneemt. Ook de voorliggende wijzigingen dragen bij aan een meer gelijklopende werkwijze tussen de comités die toezicht houden op CERD, CEDAW en CAT, en de andere comités.

De goedkeuring van deze wijzigingen kan, gelet op de geringe graad van ratificatie en het feit dat ze in de praktijk al worden toegepast, in de eerste plaats gezien worden als een ondersteuning van de comités en de diensten van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR) in het algemeen. Om die reden is ervoor geopteerd om deze drie wijzigingen in één instemmingsdecreet op te nemen.

II. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter van de wijzigingen

Tijdens zijn vergadering van 31 januari 2013 heeft de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengd karakter van deze wijzigingen vastgelegd. Zowel de federale overheid, als de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn, gelet op het transversale karakter van de betrokken mensenrechten, bevoegd. Dit sluit aan bij de houding die eerder werd aangenomen naar aanleiding van een vergelijkbare wijziging aan artikel 43, tweede lid, van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (zie decreet van 7 mei 2004, BS 13 juli 2004).

Ingevolge de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de dertig dagen na de notificatie van het verdrag aan hen. Op 7 mei 2013 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd, waardoor deze beslissing van de WGV uitvoerbaar is.

2. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

In zijn briefadvies van 10 april 2013 (kenmerk 2013/8) beschouwt de SARiV de financiële wijzigingen aan CERD en CAT als een goede zaak omdat die ervoor zorgen dat de werking van de comités niet door financiële beperkingen wordt gehinderd. De adviesraad verwelkomt tevens de wijziging inzake vergadertijd aan CEDAW. De adviesraad betreurt evenwel het lange wachten op de interne goedkeuringsprocedure. De wijzigingen dateren immers van het begin van de jaren 1990. De Vlaamse Regering wijst er in dat verband op

dat de Werkgroep Gemengde Verdragen zich pas op 31 januari 2013 over deze wijzigingen uitsprak, zodat de vertraging niet op het conto van de Vlaamse overheid kan worden geschreven.

De wijzigingen zijn louter technisch en organisatorisch van aard, beogen een verbeterde werking en worden reeds de facto toegepast. De SARiV sluit zich dan ook aan bij het voorontwerp van instemmingsdecreet.

3. Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht advies uit op 23 mei 2013 met kenmerk 53.330/1. De Raad van State maakte geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

**Voorontwerp van decreet houdende instemming met
de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van
rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, het Verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen,
opgemaakt te New York op 18 december 1979 en het Verdrag tegen foltering
en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing,
opgemaakt te New York op 10 december 1984**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en
Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams
Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Zullen volkomen gevolg hebben:

1° het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie,
opgemaakt te New York op 7 maart 1966, gewijzigd door de beslissing van de
Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag, aangenomen op 15 januari
1992, goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene
Vergadering van de Verenigde Naties;

2° de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New
York op 7 maart 1966, aangenomen op 15 januari 1992, goedgekeurd bij resolutie
47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde
Naties.

Art. 3. De beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag
inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te
New York op 18 december 1979, aangenomen op 22 mei 1995 en goedgekeurd bij
resolutie 50/202 van 22 december 1995 van de Algemene Vergadering van de
Verenigde Naties, zal volkomen gevolg hebben.

Art. 4. Zullen volkomen gevolg hebben:

1° het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984, gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag, aangenomen op 8 september 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties;

2° de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984, aangenomen op 8 september 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

**STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN**

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
T: +32 2 553 01 81
F: +32 2 553 50 76
sariv@iv.vlaanderen.be
http://www.sariv.be

Aan de heer Kris Peeters
Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19
1000 Brussel

uw bericht van
7 maart 2013

uw kenmerk
KP/RS/LDb

ons kenmerk
Advies 2013/8

bijlagen

vragen naar / e-mail
eva.haeverans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 54 45

datum
10 april 2013

Betreft: Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing

Mijnheer de minister,

Tijdens haar vergadering van 1 maart 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966 (hierna: "CERD"), het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979 (hierna: "CEDAW") en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984 (hierna: "CAT"). Zij verzocht u het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") in te winnen. De Raad keurde onderhavig advies goed na bespreking op zijn vergadering van 25 maart 2013.

Het voorliggende voorontwerp van decreet stemt in met wijzigingen aan de drie hogergenoemde mensenrechtenverdragen. De wijzigingen raken niet aan de door de verdragen beschermde mensenrechten zelf. Het zijn wijzigingen van technische, organisatorische aard die betrekking hebben op de werking van de mensenrechtencomités.

- De wijzigingen aan **CERD** (artikelen 17 en 18) en **CAT** (artikel 8) betreffen (i) de wijze waarop de bijeenkomsten van de bij deze verdragen ingestelde mensenrechtencomités worden gefinancierd, alsmede (ii) de toelagen van de leden van die comités. Deze kosten werden oorspronkelijk gefinancierd via de bijdragen van de verdragspartijen. Grote betalingsachterstand noopte in de praktijk echter tot een financiering via het regulier budget.

International Foreign Affairs Council

De Raad vindt de financiële wijzigingen aan CERD en CAT een goede zaak omdat die ervoor zorgen dat de werking van hun respectieve mensenrechtencomités niet gehinderd wordt door financiële beperkingen. Hij merkt hierbij op dat door de betalingsachterstand in de praktijk reeds het regulier budget werd aangesproken. De jaarlijkse sessies van het Comité van CERD zijn bijvoorbeeld reeds in 2011 en 2012 gefinancierd via het reguliere budget.

- De wijziging aan **CEDAW** (artikel 20) inzake de vergadertijd van het mensenrechtencomité komt tegemoet aan de gestegen werklast door het toenemend aantal ratificaties. De oorspronkelijke tekst van CEDAW beperkte de vergadertijd tot ten hoogste twee weken per jaar, maar dit volstond niet langer om alle mensenrechtenrapporten van de verdragspartijen te bestuderen. De wijziging aan artikel 20 stelt dat de duur van de vergadering van het mensenrechtencomité zal bepaald worden door een vergadering van de verdragspartijen onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

De Raad verwelkomt de hogergenoemde wijziging aan CEDAW. Hij wijst erop dat in de praktijk de vergadertijd reeds werd verlengd en dat de wijziging deze praktijk een juridische grondslag geeft. Het Comité bestudeerde in 2012 bijvoorbeeld twintig rapporten tijdens drie zittingen van telkens drie weken.

Hij koppelt de drie wijzigingen aan CERD, CAT en CEDAW bovendien aan het debat over de proliferatie van mensenrechtencomités en de rapportagelast voor de verdragspartijen waarnaar hij ook verwees in zijn reflectie over mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid.¹ In verschillende fora, waaronder het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor Mensenrechten, zoekt men naar manieren om deze rapportagelast te verlichten door o.m. een verbeterde onderlinge samenwerking.² Zoals de memorie van toelichting aangeeft, dragen de drie hogergenoemde wijzigingen bij aan een meer gelijklopende werkwijze tussen de mensenrechtencomités die toezicht houden op CERD, CEDAW en CAT, en de andere mensenrechtencomités.

De Raad merkt op dat de Vlaamse Regering via het voorontwerp van instemmingsdecreet niet alleen instemt met de hogergenoemde wijzigingen aan CERD, CAT en CEDAW, maar ook met twee van de drie basisverdragen, namelijk CERD en CAT. CERD werd bij wet van 9 juli 1975 goedgekeurd. Gezien de toen geldende bevoegdheidsverdeling werd het echter niet voorgelegd aan de toenmalige Raad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. CAT werd evenmin als gemengd verdrag beschouwd bij de goedkeuring bij wet van 14 juni 2002. Gezien de wijzigingen niet los kunnen gelezen worden van de verdragen stemt het ontwerpdecreet ook in met de basisverdragen CERD en CAT. De memorie van toelichting stelt wel duidelijk dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat België, met inbegrip van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, sinds de inwerkingtreding van CERD en CAT ten aanzien van ons land onverkort gebonden is door deze mensenrechtenverdragen.

De wijzigingen aan de drie mensenrechtenverdragen zijn nog niet in werking getreden. Zij treden pas in werking nadat deze aanvaard zijn door een tweederde meerderheid van de verdragspartijen. De wijziging aan CERD werd aanvaard door 44 van de 175 verdragspartijen, de wijziging aan CEDAW door

¹ STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN, *Reflectie over mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid*, Advies 2011/22, 14 november 2011, 16.

² BUREAU VAN DE HOGE COMMISSARIS VAN DE VERENIGDE NATIES VOOR MENSENRECHTEN, *Strengthening the United Nations human rights treaty body system. A report by the United Nations High Commissioner for Human Rights*, Genève, 2012. [<http://www2.ohchr.org/english/bodies/HRTD/index.htm>]

68³ van de 187 verdragspartijen en de wijziging aan CAT door 30 van de 153 partijen.⁴ De Raad wijst er bovendien op dat het gaat om wijzigingen die al dateren van het begin van de jaren 1990.⁵ De Raad betreurt dat de interne goedkeuringsprocedure in België zo lang op zich heeft laten wachten. Ondanks het feit dat België, samen met Slovenië, tweejaarlijks een resolutie indient over CERD om de verdragspartijen aan te sporen om de ratificatieprocedure voor de wijziging aan dit verdrag te versnellen, stelt de Raad vast dat België zelf niet geslaagd is in een snelle ratificatie van de wijziging die reeds dateert van 1992.

Gezien de wijzigingen louter van technische en organisatorisch aard zijn, ze een verbeterde werking van de mensenrechtencomités beogen en ze *de facto* reeds worden toegepast, sluit de Raad zich aan bij het voorontwerp van decreet houdende instemming met de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

³ De memorie van toelichting verwijst naar een verouderd aantal, nl. 66 verdragspartijen i.p.v. 68 verdragspartijen.

⁴ VN, *United Nations Treaty Collection*. [<http://treaties.un.org/pages/Treaties.aspx?id=4&subid=A&lang=en>] (stand van zaken: 19 maart 2013)

⁵ De wijziging aan CERD werd bij consensus goedgekeurd door de VN-Algemene Vergadering bij resolutie 47/111 van 16 december 1992. De wijziging aan CEDAW werd bij consensus goedgekeurd door de VN-Algemene Vergadering bij resolutie 50/202 van 22 december 1995. De wijziging aan CAT werd bij consensus goedgekeurd door de VN-Algemene Vergadering bij resolutie 47/111 van 16 december 1992.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 53.330/1
van 23 mei 2013

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979 en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984’

Op 8 mei 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht binnen een termijn van dertig dagen, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met de wijzigingen aan het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979 en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 23 mei 2013. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Marc RIGAUX, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 23 mei 2013.

*

Het ontwerp geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Zullen volkomen gevolg hebben:

- 1° het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag, aangenomen op 15 januari 1992, goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties;
- 2° de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, opgemaakt te New York op 7 maart 1966, aangenomen op 15 januari 1992, goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Art. 3. De beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, opgemaakt te New York op 18 december 1979, aangenomen op 22 mei 1995 en goedgekeurd bij resolutie 50/202 van 22 december 1995 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, zal volkomen gevolg hebben.

Art. 4. Zullen volkomen gevolg hebben:

- 1° het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984, gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag, aangenomen op 8 september 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties;
- 2° de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, opgemaakt te New York op 10 december 1984, aangenomen op 8 september 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Brussel, 14 juni 2013.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGEN

Amendment to the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, adopted at the twenty-second meeting of the States parties on 15 January 1992

1. To replace paragraph 6 of article 8 of the Convention with the paragraph “The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the Convention”;
2. To add a new paragraph, as article 8, paragraph 7, as follows: “The members of the Committee established under the present Convention shall, with the approval of the General Assembly, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly may decide”;
3. (...)
4. That the amendment shall enter into force when it has been approved by the General Assembly and accepted by a two-thirds majority of States parties which shall have so notified the Secretary-General as depositary.

VERTALING

Wijziging van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, aangenomen op de tweeëntwintigste vergadering van de Staten die Partij zijn op 15 Januari 1992

1. het zesde lid van artikel 8 van het Verdrag te vervangen door het volgende lid:
„De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties verschaft de personeelsleden en voorzieningen die nodig zijn voor de doeltreffende verrichting van de taken van de Commissie uit hoofde van dit Verdrag.”;
2. aan artikel 8 een nieuw zevende lid toe te voegen, dat als volgt luidt: „De leden van de ingevolge dit Verdrag ingestelde Commissie ontvangen, na goedkeuring van de Algemene Vergadering, emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties, onder de door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.”;
3. (...)
4. dat deze wijziging van kracht wordt wanneer zij is goedgekeurd door de Algemene Vergadering en is aanvaard door een meerderheid van twee derden van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag en die de Secretaris-Generaal, als depositaris, hiervan in kennis hebben gesteld.

VERTALING

**Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie,
opgemaakt te New York op 7 maart 1966,
gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag,
aangenomen op 15 januari 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december 1992
van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties**

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegende, dat het Handvest der Verenigde Naties is gegrondvest op de beginselen van de waardigheid en de gelijkheid van alle mensen, en dat alle Lid-Staten zich plechtig hebben verbonden om, in samenwerking met de Organisatie, gemeenschappelijk en elk voor zich te streven naar de verwezenlijking van een der doelstellingen van de Verenigde Naties, namelijk te bevorderen en aan te moedigen dat de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ten aanzien van allen overal ter wereld daadwerkelijk worden geëerbiedigd zonder onderscheid naar ras, geslacht, taal of godsdienst.

Overwegende, dat de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens plechtig verkondigt dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en rechten worden geboren en dat eenieder aanspraak heeft op alle rechten en vrijheden die daarin worden vermeld, zonder enig onderscheid, in het bijzonder wat betreft ras, huidskleur of nationale afkomst,

Overwegende, dat alle mensen gelijk zijn voor de wet en aanspraak hebben op gelijke bescherming door de wet tegen elke vorm van discriminatie en tegen elke vorm van aanzetting daartoe,

Overwegende, dat de Verenigde Naties het kolonialisme en alle daarmee samenhangende praktijken van rassenscheiding en rassendiscriminatie, ongeacht de vorm waarin en de plaats waar deze voorkomen, hebben veroordeeld en dat in de Verklaring inzake het verlenen van onafhankelijkheid aan gekoloniseerde landen en volkeren van 14 december 1960 [Resolutie 1514 (XV) van de Algemene Vergadering] de noodzaak hieraan terstond en onvoorwaardelijk een einde te maken, werd bevestigd en plechtig verkondigd,

Overwegende, dat in de Verklaring van de Verenigde Naties van 20 november 1963 [Resolutie 1904 (XVIII) van de Algemene vergadering] inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie de noodzaak van onmiddellijke uitbanning van alle vormen en uitingen van rassendiscriminatie over de gehele wereld en van het verzekeren van begrip en eerbied voor de waardigheid van de mens plechtig wordt bevestigd,

Ervan overtuigd, dat elke leer die uitgaat van de superioriteit van een bepaald ras, wetenschappelijk onjuist, op zedelijke gronden verwerpelijk en sociaal onrechtvaardig en gevaarlijk is, en dat rassendiscriminatie nergens, noch op theoretische, noch op praktische gronden, te verdedigen is,

Opnieuw bevestigend dat discriminatie tussen mensen op grond van ras, huidskleur of etnische afstamming een belemmering vormt voor vriendschappelijke en vreedzame betrekkingen tussen de naties, en de vrede en veiligheid tussen de volkeren en de goede verstandhouding tussen de mensen, ook binnen een en dezelfde Staat, kan verstoren,

Ervan overtuigd, dat het bestaan van scheidsmuren tussen de rassen indruist tegen de idealen van elke mensengemeenschap,

Verontrust door de uitingen van rassendiscriminatie die nog in verschillende delen van de wereld kunnen worden waargenomen en door het beleid van sommige regeringen dat is gebaseerd op superioriteit van ras of op rassenhaat, zoals de apartheidspolitiek of een andere politiek van rassenscheiding,

Vastbesloten alle maatregelen te nemen die nodig zijn om snel een einde te maken aan alle vormen en alle uitingen van rassendiscriminatie, alsook op rassendiscriminatie berustende leerstellingen en praktijken te voorkomen en te bestrijden, ten einde een betere

verstandhouding tussen de rassen te bevorderen en een internationale samenleving op te bouwen waarin zich geen enkele vorm van rassenscheiding en rassendiscriminatie voordoet,

Gelet op het Verdrag betreffende discriminatie in beroep en beroepsuitoefening, dat in 1958 is aangenomen door de Internationale Arbeidsorganisatie, en op het Verdrag nopens de bestrijding van discriminatie in het onderwijs, dat in 1960 is aangenomen door de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur,

Verlangend uitvoering te geven aan de beginselen, neergelegd in de Verklaring van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie en te bewerkstelligen dat daarop gerichte praktische maatregelen op zo kort mogelijke termijn worden aanvaard,

Zijn overeengekomen als volgt:

DEEL I.

Artikel 1. 1. In dit Verdrag wordt onder “rassendiscriminatie” verstaan elke vorm van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming die ten doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, of op andere terreinen van het openbare leven, teniet te doen of aan te tasten, dan wel de tenietdoening of aantasting daarvan ten gevolge heeft.

2. Dit Verdrag is niet van toepassing op vormen van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur die door een Staat die partij is bij dit Verdrag in acht worden genomen tussen onderdanen en niet-onderdanen.

3. Geen enkele bepaling van dit Verdrag mag zodanig worden uitgelegd dat de wettelijke bepalingen van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, voor zover deze bepalingen op nationaliteit, staatsburgerschap of naturalisatie betrekking hebben, daardoor op enigerlei wijze worden aangetast, mits zij geen discriminatie inhouden ten aanzien van een bepaalde nationaliteit.

4. Bijzondere maatregelen die uitsluitend zijn genomen voor de behoorlijke ontwikkeling van bepaalde rasgemeenschappen, etnische groepen of personen die bescherming behoeven om hun een gelijk genot of de gelijke uitoefening van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te verzekeren, worden niet als rassendiscriminatie aangemerkt, mits deze maatregelen niet tot gevolg hebben dat voor verschillende rasgemeenschappen afzonderlijke rechten in stand worden gehouden en zij niet van kracht blijven nadat de oogmerken waarmee zij zijn genomen, zijn bereikt.

Art. 2. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag veroordelen rassendiscriminatie en nemen de verplichting op zich onverwijld en met alle daarvoor in aanmerking komende middelen een beleid te zullen voeren dat erop is gericht alle vormen van rassendiscriminatie uit te bannen en een goede verstandhouding tussen alle rassen te bevorderen en, met het oog daarop:

a) Neemt elke Staat die partij is bij dit Verdrag de verplichting op zich noch incidenteel, noch in het algemeen rassendiscriminatie toe te passen met betrekking tot personen, groepen personen of instellingen en erop toe te zien dat alle overheidsorganen en openbare instellingen, op nationaal en plaatselijk niveau, in overeenstemming met deze verplichting handelen;

b) Neemt elke Staat die partij is bij dit Verdrag de verplichting op zich rassendiscriminatie, ongeacht de personen of organisaties die deze toepassen, niet te zullen aanmoedigen, verdedigen of steunen;

c) Neemt elke Staat die partij is bij dit Verdrag doeltreffende maatregelen om het door de overheid zowel op nationaal als plaatselijk niveau gevoerde beleid aan een onderzoek te onderwerpen en de wetten en voorschriften die tot rassendiscriminatie kunnen leiden of deze kunnen doen voortbestaan, te wijzigen, af te schaffen of nietig te verklaren;

d) Verbiedt elke Staat die partij is bij dit Verdrag met alle daarvoor in aanmerking komende middelen, met inbegrip, zo nodig, van wetgevende maatregelen, door personen, groepen of organisaties bedreven rassendiscriminatie, en maakt daaraan een einde;

e) Neemt elke Staat die partij is bij dit Verdrag de verplichting op zich, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, organisaties en bewegingen die voorstander zijn van integratie en waarin verschillende rassen zijn vertegenwoordigd steun te verlenen, de toepassing van andere middelen waarmee de scheidsmuren tussen de rassen kunnen worden geslecht te stimuleren, en zich te keren tegen alles wat rassenscheiding in de hand zou kunnen werken.

2. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag nemen, indien de omstandigheden dit vereisen, op sociaal, economisch, cultureel en ander gebied, bijzondere en concrete maatregelen ter verzekering van de behoorlijke ontwikkeling of bescherming van bepaalde rasgemeenschappen of daartoe behorende personen, en einde hen de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden volledig en gelijkelijk te doen genieten. Deze maatregelen mogen, nadat de oogmerken waarmee zij waren genomen, zijn bereikt, in geen geval de instandhouding van ongelijke of afzonderlijke rechten voor verschillende rasgemeenschappen tot gevolg hebben.

Art. 3. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag veroordelen in het bijzonder rassenscheiding en apartheid en nemen de verplichting op zich op onder hun rechtsmacht vallende grondgebieden alle uitingen van dien aard te voorkomen, te verbieden en uit te bannen.

Art. 4. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag veroordelen alle propaganda en alle organisaties die berusten op denkbeelden of theorieën die uitgaan van de superioriteit van een bepaald ras of een groep personen van een bepaalde huidskleur of etnische afstamming, of die trachten rassenhaat en rassendiscriminatie in enige vorm te rechtvaardigen of te bevorderen, en nemen de verplichting op zich onverwijld positieve maatregelen te nemen die erop zijn gericht aan elke vorm van aanzetting tot of aan elke uiting van een zodanige discriminatie een einde te maken en met het oog daarop, met inachtneming van de beginselen vervat in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en van de rechten die uitdrukkelijk worden genoemd in artikel 5 van dit Verdrag, onder andere:

a) Strafbbaar bij de wet te verklaren het verspreiden, op welke wijze ook, van denkbeelden die zijn gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat, aanzetting tot rassendiscriminatie, zomede alle daden van geweld of aanzetting daartoe, die zijn gericht tegen een ras of een groep personen van een andere huidskleur of etnische afstamming, alsook het verlenen van steun aan tegen bepaalde rassen gerichte activiteiten, waaronder begrepen de financiering daarvan;

b) Organisaties, alsook georganiseerde en alle andere propaganda-activiteiten die rassendiscriminatie in de hand werken en daartoe aanzetten, onwettig te verklaren en te verbieden, en deelneming aan zodanig organisaties of activiteiten als strafbaar bij de wet aan te merken;

c) Niet toe te staan dat overheidsorganen of overheidsinstellingen, hetzij op nationaal, hetzij op plaatselijk niveau, rassendiscriminatie bevorderen of daartoe aanzetten.

Art. 5. Overeenkomstig de fundamentele verplichtingen vervat in artikel 2 van dit Verdrag, nemen de Staten die partij zijn bij dit Verdrag de verplichting op zich rassendiscriminatie in al haar vormen te verbieden en uit te bannen en het recht van eenieder, zonder onderscheid naar ras, huidskleur of nationale of etnische afstamming, op gelijkheid voor de wet te

verzekeren, in het bijzonder wat het genot van de navolgende rechten betreft:

a) Het recht op gelijke behandeling door de rechterlijke instanties en alle andere organen die zijn belast met de rechtsbedeling;

b) Het recht op persoonlijke veiligheid en bescherming door de Staat tegen geweld of lichamelijk letsel, hetzij toegebracht door overheidsdienaren, hetzij door enige andere persoon, groep of instelling;

c) De politieke rechten, in het bijzonder het recht deel te nemen aan verkiezingen - het actieve en passieve kiesrecht - dat wordt uitgeoefend op grond van een algemeen en gelijk kiesrecht, het recht deel te nemen aan de Regering, alsmede aan het bestuur van het land op elk niveau, en op voet van gelijkheid te worden toegelaten tot de landsbediening;

d) Andere burgerrechten, met name:

i) Het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te verblijven binnen de grenzen van een Staat;

ii) Het recht elk land, ook het eigen land, te verlaten en naar het eigen land terug te keren;

iii) Het recht op een nationaliteit;

iv) Het recht te huwen en zich een echtgenoot te kiezen;

v) Het recht op eigendom, hetzij alleen, hetzij te zamen met anderen;

vi) Het recht te erven;

vii) Het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst;

viii) Het recht op vrijheid van mening en meningsuiting;

ix) Het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging;

e) Economische, sociale en culturele rechten, met name:

i) Het recht op arbeid, op vrije keuze van arbeid, op rechtvaardige en gunstige arbeidsvoorwaarden, op bescherming tegen werkloosheid, op een gelijk loon voor gelijke arbeid, op rechtvaardige en gunstige beloning;

ii) Het recht vakverenigingen op te richten en zich daarbij aan te sluiten;

iii) Het recht op huisvesting;

iv) Het recht op openbare gezondheidszorg, geneeskundige verzorging, sociale zekerheid en sociale diensten;

v) Het recht op onderwijs en opleiding;

vi) Het recht op gelijke deelneming aan culturele activiteiten;

f) Het recht van toegang tot elke plaats of dienst bestemd voor gebruik door het publiek, zoals vervoermiddelen, hotels, restaurants, cafés, theaters en parken.

Art. 6. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag verzekeren eenieder binnen hun rechtsgebied doeltreffende bescherming en rechtsmiddelen, door tussenkomst van de bevoegde nationale rechterlijke instanties en andere overheidsinstellingen, tegen elke uiting van rassendiscriminatie waardoor hij, in strijd met dit Verdrag, wordt aangetast in zijn rechten als mens en zijn fundamentele vrijheden, zomede in zijn recht zich tot deze rechtelijke instanties te wenden ter verkrijging van een billijke en afdoende schadeloosstelling of genoegdoening voor alle door hem geleden schade die het gevolg is van een zodanige discriminatie.

Art. 7. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag nemen de verplichting op zich onverwijld doeltreffende maatregelen te nemen, met name op het gebied van onderwijs, opvoeding, cultuur en voorlichting, met het oog op de bestrijding van vooroordelen die tot rassendiscriminatie leiden, en het bevorderen van begrip, verdraagzaamheid en vriendschap tussen volken en rasgemeenschappen of etnische groepen, alsook met het oog op het uitdragen van de doelstellingen en beginselen van het Handvest der Verenigde Naties, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Verklaring van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie en van dit Verdrag.

DEEL II.

Art. 8. 1. Er wordt een Commissie voor de uitbanning van rassendiscriminatie ingesteld (hierna te noemen de Commissie), die zal bestaan uit achttien deskundigen van hoog zedelijk aanzien en erkende onpartijdigheid, die door de Staten die partij zijn bij dit Verdrag uit hun onderdanen worden gekozen; zij treden op in hun persoonlijke hoedanigheid, terwijl rekening wordt gehouden met een billijke geografische verdeling en met de vertegenwoordiging van de verschillende beschavingsvormen en de belangrijkste rechtsstelsels.

2. De leden van de Commissie worden bij geheime stemming gekozen uit een lijst van door de Staten die partij zijn bij dit Verdrag voorgedragen personen. Elke Staat die partij is bij dit Verdrag kan uit zijn eigen onderdanen één persoon voordragen.

3. De eerste verkiezing wordt gehouden zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag. De Secretaris-generaal van de Verenigde Naties zendt ten minste drie maanden vóór de datum van elke verkiezing de Staten die partij zijn bij dit Verdrag een brief waarin hun wordt verzocht binnen twee maanden een voordracht te doen. De Secretaris-Generaal stelt een alfabetische lijst op van alle aldus voorgedragen personen, onder vermelding van de Staten die hen hebben voorgedragen en legt deze voor aan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

4. Verkiezing van de leden van de Commissie heeft plaats op een door de Secretaris-Generaal op het Hoofdkwartier van de Verenigde Naties te beleggen vergadering van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag. Op die vergadering, waarvoor twee derde van het aantal Staten die partij zijn bij dit Verdrag een quorum vormen, zijn die voorgedragen personen in de Commissie gekozen, die het grootste aantal stemmen op zich verenigen en die een volstrekte meerderheid verkrijgen van de stemmen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag die hun stem uitbrengen.

5. a) De leden van de Commissie worden gekozen voor een tijdvak van vier jaar. De ambtstermijn van negen van de bij de eerste verkiezing gekozen leden loopt evenwel na twee jaar af; onmiddellijk na de eerste verkiezing worden deze negen leden bij loting aangewezen door de Voorzitter van de Commissie.

b) Om te voorzien in tussentijds ontstane vacatures benoemt de Staat die partij is bij dit Verdrag wiens deskundige niet langer optreedt als lid van de Commissie uit zijn onderdanen een andere deskundige, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Commissie.

[6. De Secretaris-generaal van de Verenigde Naties verschaft de personeelsleden en voorzieningen die nodig zijn voor de doeltreffende verrichting van de taken van het Comité uit hoofde van dit Verdrag.]

[7. De leden van het ingevolge dit Verdrag ingestelde Comité ontvangen, na goedkeuring van de Algemene Vergadering, emolumenten uit de middelen van de Verenigde Naties, onder de door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden.]

Art. 9. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag nemen de verplichting op zich aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, ter bestudering door de Commissie, een verslag over te leggen betreffende de wetgevende, gerechtelijke, bestuurlijke of andere

maatregelen die zij hebben genomen ter uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag, en wel a) binnen een jaar nadat het Verdrag voor de desbetreffende Staat in werking is getreden; en b) vervolgens eenmaal in de twee jaar en telkens wanneer de Commissie dit verzoekt. De Commissie kan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag nadere inlichtingen vragen.

2. De Commissie brengt jaarlijks, door tussenkomst van de Secretaris-Generaal, aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties verslag uit over haar werkzaamheden en kan voorstellen en algemene aanbevelingen doen, gebaseerd op de bestudering der van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag ontvangen verslagen en inlichtingen. Deze voorstellen en algemene aanbevelingen worden, te zamen met eventueel commentaar daarop van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, aan de Algemene Vergadering voorgelegd.

Art. 10. 1. De Commissie stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast.

2. De Commissie kiest haar functionarissen voor een tijdvak van twee jaar.

3. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties verschaft het secretariaat van de Commissie.

4. De vergaderingen van de Commissie worden gewoonlijk op het Hoofdkwartier van de Verenigde Naties gehouden.

Art. 11. 1. Indien een der Staten die partij zijn bij dit Verdrag van oordeel is dat een andere Staat die partij is bij dit Verdrag de bepalingen van dit Verdrag niet uitvoert, kan hij de aandacht van de Commissie daarop vestigen. De Commissie brengt deze mededeling vervolgens ter kennis van de betrokken Staat die partij is bij dit Verdrag. De ontvangende Staat legt de Commissie binnen drie maanden een schriftelijke uiteenzetting of verklaring voor, ter toelichting van de zaak, en deelt haar mede welke maatregelen eventueel door die Staat bij wijze van correctie zijn genomen.

2. Indien de aangelegenheid niet binnen zes maanden na ontvangst door de ontvangende Staat van de eerste kennisgeving ten genoegen van beide Partijen is geregeld, hetzij door bilaterale onderhandelingen, hetzij langs andere hun openstaande wegen, heeft elk der beide Staten het recht de zaak wederom aan de Commissie voor te leggen, door daarvan zowel aan de Commissie als aan de andere Staat kennis te geven.

3. De Commissie behandelt een overeenkomstig het tweede lid van dit artikel te harer kennis gebrachte zaak nadat zij zich ervan heeft overtuigd dat, in overeenstemming met de algemeen aanvaarde beginselen van het internationale recht, in de desbetreffende zaak alle nationale rechtsmiddelen zijn aangewend en uitgeput. Deze regel geldt niet, indien het aanwenden van deze rechtsmiddelen een onredelijk lange tijd in beslag neemt.

4. De Commissie kan, wanneer een zaak te harer kennis wordt gebracht, de betrokken Staten die partij zijn bij dit Verdrag verzoeken, haar verdere op de zaak betrekking hebbende inlichtingen te verschaffen.

5. Wanneer een zaak uit hoofde van dit artikel bij de Commissie in onderzoek is, hebben de belanghebbende Staten die partij zijn bij dit Verdrag het recht een vertegenwoordiger te zenden, die, zonder dat hij stemrecht heeft, voor de duur van het onderzoek deelneemt aan de behandeling van deze zaak door de Commissie.

Art. 12. 1. a) Nadat de Commissie alle inlichtingen die ze nodig oordeelt heeft bijeengebracht en geverifieerd, benoemt de voorzitter een Conciliatiecommissie ad hoc, bestaande uit vijf personen die lid van de Commissie kunnen zijn. De leden van de Conciliatiecommissie worden benoemd met unanieme instemming van de partijen bij het geschil; de betrokken Staten kunnen van haar goede diensten gebruik maken om, op basis van eerbiediging van de bepalingen van dit Verdrag, tot een minnelijke schikking van de zaak te komen.

b) Indien de partijen bij het geschil niet binnen drie maanden overeenstemming bereiken met betrekking tot de samenstelling van de gehele Conciliatiecommissie of een deel ervan, worden de leden van de Conciliatiecommissie ten aanzien van wie de partijen bij het geschil geen overeenstemming hebben bereikt, bij geheime stemming met een twee derde meerderheid door de Commissie uit haar eigen leden gekozen.

2. De leden van de Conciliatiecommissie treden op in hun persoonlijke hoedanigheid. Zij mogen niet de nationaliteit bezitten van de partijen bij het geschil of van een Staat die geen partij is bij dit Verdrag.

3. De Conciliatiecommissie kiest haar eigen Voorzitter en stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast.

4. In het algemeen worden de vergaderingen van de Conciliatiecommissie gehouden op het Hoofdkwartier van de Verenigde Naties of op een door de Conciliatiecommissie te bepalen geschikte andere plaats.

5. Het overeenkomstig het bepaalde in artikel 10, derde lid, van dit Verdrag verschaft secretariaat staat eveneens ten dienste van de Conciliatiecommissie, telkens wanneer bij een geschil tussen Staten die partij zijn bij dit Verdrag een Conciliatiecommissie in het leven wordt geroepen.

6. De partijen bij het geschil dragen een gelijk deel van alle onkosten van de leden van de Conciliatiecommissie overeenkomstig door de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties te verstrekken ramingen.

7. De Secretaris-Generaal heeft de bevoegdheid zo nodig de onkosten van de leden van de Conciliatiecommissie te vergoeden, alvorens, overeenkomstig het bepaalde in het zesde lid van dit artikel, terugbetaling door de partijen bij het geschil plaatsheeft.

8. De door de Commissie bijeengebrachte en geverifieerde inlichtingen worden ter kennis gebracht van de Conciliatiecommissie; deze kan de betrokken Staten verzoeken nadere op de zaak betrekking hebbende inlichtingen te verstrekken.

Art. 13. 1. Wanneer de Conciliatiecommissie de zaak volledig heeft bestudeerd, legt zij haar bevindingen inzake alle feiten die betrekking hebben op het geschil tussen de partijen neer in een verslag dat tevens de aanbevelingen bevat die zij nuttig oordeelt met het oog op een minnelijke schikking van het geschil; dit verslag legt zij voor aan de voorzitter van de Commissie.

2. De voorzitter van de Commissie brengt het verslag van de Conciliatiecommissie ter kennis van elk der Staten die partij zijn bij het geschil. Deze Staten laten de voorzitter van de Commissie binnen drie maanden weten of zij de in het verslag van de Conciliatiecommissie vervatte aanbevelingen aanvaarden.

3. Na het verstrijken van het in het tweede lid van dit artikel genoemde tijdvak brengt de voorzitter van de Commissie het verslag van de Conciliatiecommissie en de verklaringen van de betrokken Staten die partij zijn bij dit Verdrag ter kennis van de andere Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

Art. 14. 1. Een Staat die partij is bij dit Verdrag kan te allen tijde verklaren dat hij de bevoegdheid erkent van de Commissie mededelingen te ontvangen en te bestuderen die afkomstig zijn van onder zijn rechtsmacht staande personen of groepen personen, die beweren het slachtoffer te zijn van een schending door die Staat die partij is bij dit Verdrag van een af meer der in dit Verdrag genoemde rechten. De Commissie neemt geen mededeling in ontvangst die betrekking heeft op een Staat die partij is bij dit Verdrag die een zodanige verklaring niet heeft afgelegd.

2. Elke Staat die partij is bij dit Verdrag en een verklaring heeft afgelegd als bedoeld in

het eerste lid van dit artikel kan binnen zijn nationaal rechtsstelsel een orgaan instellen of aanwijzen dat bevoegd is verzoekschriften te ontvangen en te bestuderen afkomstig van onder zijn rechtsmacht staande personen of groepen personen die beweren het slachtoffer te zijn van een schending van één of meer der in dit Verdrag genoemde rechten en die de overige beschikbare lokale rechtsmiddelen hebben uitgeput.

3. Een verklaring die is afgelegd overeenkomstig het eerste lid van dit artikel en de naam van een orgaan dat is ingesteld of aangewezen overeenkomstig het tweede lid van dit artikel worden door de desbetreffende Staat die partij is bij dit Verdrag nedergelegd bij de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties, die daarvan afschriften zendt aan de overige Staten die partij zijn bij dit Verdrag. Een verklaring kan te allen tijde worden ingetrokken door middel van een daartoe strekkende kennisgeving aan de Secretaris-Generaal, doch een zodanige intrekking is niet van invloed op mededelingen die reeds bij de Commissie aanhangig zijn.

4. Door het overeenkomstig het tweede lid van dit artikel ingestelde of aangewezen orgaan wordt een register van verzoekschriften aangehouden, waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften jaarlijks langs de daarvoor gebruikelijke weg bij de Secretaris-Generaal worden nedergelegd, onder voorwaarde dat de inhoud niet openbaar wordt gemaakt.

5. In geval van het overeenkomstig het tweede lid van dit artikel ingestelde of aangewezen orgaan geen genoegdoening wordt verkregen, heeft de indiener van het verzoekschrift het recht de zaak binnen zes maanden ter kennis van de Commissie te brengen.

6. a) De Commissie brengt elke te harer kennis gebrachte mededeling vertrouwelijk onder de aandacht van de Staat die partij is bij dit Verdrag en waarvan wordt beweerd dat hij een bepaling van dit Verdrag overtreedt, doch de identiteit van de betrokken persoon of groep personen wordt zonder de uitdrukkelijke toestemming van deze persoon of personen niet onthuld. De Commissie neemt geen anonieme mededelingen in ontvangst.

b) De ontvangende Staat legt binnen drie maanden aan de Commissie een schriftelijke uiteenzetting of verklaring voor, ter toelichting van de zaak, en deelt haar mede welke maatregelen eventueel door die Staat bij wijze van correctie zijn genomen.

7. a) De Commissie onderzoekt de mededelingen in het licht van alle haar door de betrokken Staat die partij is bij dit Verdrag en de indiener van het verzoekschrift ter beschikking gestelde gegevens. De Commissie onderzoekt geen mededeling van een indiener van een verzoekschrift dan nadat zij er zich van heeft vergewist dat deze alle beschikbare nationale rechtsmiddelen heeft uitgeput. Deze regel geldt niet, indien het aanwenden van deze rechtsmiddelen een onredelijk lange tijd in beslag neemt.

b) De Commissie zendt haar eventuele suggesties en aanbevelingen aan de betrokken Staat die partij is bij dit Verdrag en aan de indiener van het Verzoekschrift.

8. De Commissie voegt aan haar jaarverslag een samenvatting van de mededelingen toe, alsmede, voor zover dienstig, een samenvatting van de verklaringen en uiteenzettingen van de betrokken Staten die partij zijn bij dit Verdrag en van haar eigen suggesties en aanbevelingen.

9. De Commissie is uitsluitend bevoegd de in dit artikel bedoelde functies uit te oefenen wanneer ten minste tien Staten die partij zijn bij dit Verdrag zijn gebonden door verklaringen overeenkomstig het eerste lid van dit artikel.

Art. 15. 1. Zolang de doelstellingen van de Verklaring inzake het verlenen van onafhankelijkheid aan koloniale landen en volken, vervat in resolutie 1514 (XV) van 14 december 1960 van de Algemene Vergadering nog niet zijn verwezenlijkt, laten de bepaling dit Verdrag onverlet het aan deze volken bij andere internationale akten of door de Verenigde Naties en hun gespecialiseerde organisaties verleende recht tot het indienen van verzoekschriften.

2. a) De krachtens artikel 8, eerste lid, van dit Verdrag ingestelde Commissie ontvangt van de organen van de Verenigde Naties die aangelegenheden behandelen, die rechtstreeks verband houden met de beginselen en doelstellingen van dit Verdrag en daarbij verzoekschriften in beschouwing nemen, die afkomstig zijn van inwoners van trustgebieden, gebieden zonder zelfbestuur en alle andere gebieden waarop resolutie 1514 (XV) van de Algemene Vergadering betrekking heeft, afschriften van deze verzoekschriften en brengt haar oordeel over en haar aanbevelingen ten aanzien van deze verzoekschriften ter kennis van genoemde organen, indien deze verzoekschriften betrekking hebben op aangelegenheden die onder dit Verdrag vallen tin waarmee deze organen bemoeienis hebben.

b) De Commissie ontvangt van de bevoegde, organen van de Verenigde Naties afschriften van de verslagen inzake de wetgevende, gerechtelijke, bestuurlijke of andere rechtstreeks met de beginselen en doelstellingen van dit Verdrag verband houdende maatregelen die door de beherende mogendheden in de onder a van dit lid genoemde gebieden worden toegepast, en brengt haar oordeel ter kennis van en doet aanbevelingen aan deze organen.

3. De Commissie neemt in haar verslag aan de Algemene Vergadering een samenvatting op van de door haar van organen van de Verenigde Naties ontvangen verzoekschriften en verslagen, en neemt daarin tevens op haar oordeel en aanbevelingen aangaande deze verzoekschriften en verslagen.

4. De Commissie verzoekt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties om alle hem ten aanzien van de in het tweede lid, onder a, van dit artikel genoemde gebieden ter beschikking staande gegevens die betrekking hebben op de doelstellingen van dit Verdrag.

Art. 16. De bepalingen van dit Verdrag, de regeling van geschillen of klachten betreffende, worden toegepast zonder aantasting van andere procedures voor de beslechting van geschillen of klachten ter zake van discriminatie, als nedergelegd in de oprichtingsakten van, of in verdragen aanvaard door de Verenigde Naties en de Gespecialiseerde Organisaties, en vormen voor de Staten die partij zijn bij dit Verdrag geen beletsel andere procedures te volgen ter regeling van een geschil overeenkomstig tussen hen van kracht zijnde algemene of bijzondere internationale overeenkomsten.

DEEL III.

Art. 17. 1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door alle Lid-Staten van de Verenigde Naties of leden van een der Gespecialiseerde Organisaties, door elke Staat die partij is bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof en door elke andere Staat die door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is uitgenodigd partij te worden bij dit Verdrag.

2. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 18. 1. Dit Verdrag staat open voor toetreding door alle in artikel 17, eerste lid, van dit Verdrag bedoelde Staten.

2. Toetreding geschiedt door nederlegging van een akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 19. 1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag na de datum van nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de zevenentwintigste akte van bekrachtiging of akte van toetreding.

2. Voor elke Staat die dit Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt nadat de zevenentwintigste akte van bekrachtiging of akte van toetreding is nedergelegd, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de datum waarop deze Staat zijn eigen akte van bekrachtiging of akte van toetreding heeft nedergelegd.

Art. 20. 1. De Secretaris-Generaal der Verenigde Naties ontvangt de ten tijde van de bekrachtiging of toetreding door Staten gemaakte voorbehouden en brengt deze ter kennis van alle Staten die partij zijn of partij kunnen worden bij dit Verdrag. Elke Staat die bezwaar maakt tegen een voorbehoud deelt, binnen een tijdvak van negentig dagen te rekenen van de datum van genoemde kennisgeving, de Secretaris-Generaal mede dat hij het niet aanvaardt.

2. Er mag geen voorbehoud worden gemaakt dat onverenigbaar is met het object en het doel van dit Verdrag, noch mag een voorbehoud worden gemaakt dat belemmering van de werkzaamheden van één of meer der krachtens dit Verdrag ingestelde organen tot gevolg zou hebben. Een voorbehoud wordt als onverenigbaar of als belemmerend beschouwd indien ten minste twee derde van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag er bezwaar tegen maken.

3. Voorbehouden kunnen te allen tijde worden ingetrokken door middel van een daartoe strekkende aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving. Een zodanige kennisgeving wordt van kracht op de datum waarop zij wordt ontvangen.

Art. 21. Een Staat die partij is bij dit Verdrag kan dit Verdrag opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Secretaris-Generaal der Verenigde Naties. Deze opzegging wordt van kracht een jaar na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Art. 22. Elk geschil tussen twee of meer Staten die partij zijn bij dit Verdrag ter zake van de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, dat niet door onderhandelingen of door procedures waarin dit Verdrag speciaal voorziet wordt geregeld, wordt op verzoek van een of meer partijen bij het geschil ter beslissing voorgelegd aan het Internationale Gerechtshof, tenzij de bij het geschil betrokken partijen overeenstemming bereiken ten aanzien van een andere wijze van beslechting van het geschil.

Art. 23. 1. Een Staat die partij is bij dit Verdrag kan te allen tijde om herziening van dit Verdrag verzoeken door middel van een aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties gerichte schriftelijke kennisgeving.

2. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties beslist welke stappen eventueel dienen te worden genomen naar aanleiding van een zodanig verzoek.

Art. 24. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties geeft alle in artikel 17, eerste lid, van dit Verdrag bedoelde Staten kennis van:

- a) Ondertekeningen, bekrachtigingen en toetredingen krachtens de artikelen 17 en 18;
- b) De datum van inwerkingtreding van dit Verdrag krachtens artikel 19;
- c) Mededelingen en verklaringen ontvangen krachtens de artikelen 14, 20 en 23;
- d) Opzeggingen krachtens artikel 21.

Art. 25. 1. Dit Verdrag, waarvan de teksten in de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse taal gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd in het archief van de Verenigde Naties.

2. De Secretaris-Generaal doet voor eensluidend gewaarmerkte afschriften van dit Verdrag toekomen aan alle Staten die tot één of meer der in artikel 17, eerste lid, van het Verdrag genoemde categorieën behoren.

**International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination,
done at New York on 7 March 1966,
as amended by the decision of the Conference of the Parties to the Convention, adopted
on 15 January 1992 and approved by resolution 47/111 of 16 December 1992 of the
General Assembly of the United Nations**

The States Parties to this Convention,

Considering that the Charter of the United Nations is based on the principles of the dignity and equality inherent in all human beings, and that all Member States have pledged themselves to take joint and separate action, in co-operation with the Organization, for the achievement of one of the purposes of the United Nations which is to promote and encourage universal respect for and observance of human rights and fundamental freedoms for all, without distinction as to race, sex, language or religion,

Considering that the Universal Declaration of Human Rights proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set out therein, without distinction of any kind, in particular as to race, colour or national origin,

Considering that all human beings are equal before the law and are entitled to equal protection of the law against any discrimination and against any incitement to discrimination,

Considering that the United Nations has condemned colonialism and all practices of segregation and discrimination associated therewith, in whatever form and wherever they exist, and that the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples of 14 December 1960 (General Assembly resolution 1514 (XV)) has affirmed and solemnly proclaimed the necessity of bringing them to a speedy and unconditional end,

Considering that the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination of 20 November 1963 (General Assembly resolution 1904 (XVIII)) solemnly affirms the necessity of speedily eliminating racial discrimination throughout the world in all its forms and manifestations and of securing understanding of and respect for the dignity of the human person,

Convinced that any doctrine of superiority based on racial differentiation is scientifically false, morally condemnable, socially unjust and dangerous, and that there is no justification for racial discrimination, in theory or in practice, anywhere,

Reaffirming that discrimination between human beings on the grounds of race, colour or ethnic origin is an obstacle to friendly and peaceful relations among nations and is capable of disturbing peace and security among peoples and the harmony of persons living side by side even within one and the same State,

Convinced that the existence of racial barriers is repugnant to the ideals of any human society,

Alarmed by manifestations of racial discrimination still in evidence in some areas of the world and by governmental policies based on racial superiority or hatred, such as policies of apartheid, segregation or separation,

Resolved to adopt all necessary measures for speedily eliminating racial discrimination in all its forms and manifestations, and to prevent and combat racist doctrines and practices in order to promote understanding between races and to build an international community free from all forms of racial segregation and racial discrimination,

Bearing in mind the Convention concerning Discrimination in respect of Employment and Occupation adopted by the International Labour Organisation in 1958, and the Convention

against Discrimination in Education adopted by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization in 1960,

Desiring to implement the principles embodied in the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination and to secure the earliest adoption of practical measures to that end,

Have agreed as follows:

PART I

Article 1. 1. In this Convention, the term “racial discrimination” shall mean any distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent, or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life.

2. This Convention shall not apply to distinctions, exclusions, restrictions or preferences made by a State Party to this Convention between citizens and non-citizens.

3. Nothing in this Convention may be interpreted as affecting in any way the legal provisions of States Parties concerning nationality, citizenship or naturalization, provided that such provisions do not discriminate against any particular nationality.

4. Special measures taken for the sole purpose of securing adequate advancement of certain racial or ethnic groups or individuals requiring such protection as may be necessary in order to ensure such groups or individuals equal enjoyment or exercise of human rights and fundamental freedoms shall not be deemed racial discrimination, provided, however, that such measures do not, as a consequence, lead to the maintenance of separate rights for different racial groups and that they shall not be continued after the objectives for which they were taken have been achieved.

Art. 2. 1. States Parties condemn racial discrimination and undertake to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating racial discrimination in all its forms and promoting understanding among all races, and, to this end:

(a) Each State Party undertakes to engage in no act or practice of racial discrimination against persons, groups of persons or institutions and to ensure that all public authorities and public institutions, national and local, shall act in conformity with this obligation;

(b) Each State Party undertakes not to sponsor, defend or support racial discrimination by any persons or organizations;

(c) Each State Party shall take effective measures to review governmental, national and local policies, and to amend, rescind or nullify any laws and regulations which have the effect of creating or perpetuating racial discrimination wherever it exists;

(d) Each State Party shall prohibit and bring to an end, by all appropriate means, including legislation as required by circumstances, racial discrimination by any persons, group or organization;

(e) Each State Party undertakes to encourage, where appropriate, integrationist multiracial organizations and movements and other means of eliminating barriers between races, and to discourage anything which tends to strengthen racial division.

2. States Parties shall, when the circumstances so warrant, take, in the social, economic, cultural and other fields, special and concrete measures to ensure the adequate development and protection of certain racial groups or individuals belonging to them, for the purpose of guaranteeing them the full and equal enjoyment of human rights and fundamental freedoms. These measures shall in no case entail as a consequence the

maintenance of unequal or separate rights for different racial groups after the objectives for which they were taken have been achieved.

Art. 3. States Parties particularly condemn racial segregation and apartheid and undertake to prevent, prohibit and eradicate all practices of this nature in territories under their jurisdiction.

Art. 4. States Parties condemn all propaganda and all organizations which are based on ideas or theories of superiority of one race or group of persons of one colour or ethnic origin, or which attempt to justify or promote racial hatred and discrimination in any form, and undertake to adopt immediate and positive measures designed to eradicate all incitement to, or acts of, such discrimination and, to this end, with due regard to the principles embodied in the Universal Declaration of Human Rights and the rights expressly set forth in article 5 of this Convention, inter alia:

(a) Shall declare an offence punishable by law all dissemination of ideas based on racial superiority or hatred, incitement to racial discrimination, as well as all acts of violence or incitement to such acts against any race or group of persons of another colour or ethnic origin, and also the provision of any assistance to racist activities, including the financing thereof;

(b) Shall declare illegal and prohibit organizations, and also organized and all other propaganda activities, which promote and incite racial discrimination, and shall recognize participation in such organizations or activities as an offence punishable by law;

(c) Shall not permit public authorities or public institutions, national or local, to promote or incite racial discrimination.

Art. 5. In compliance with the fundamental obligations laid down in article 2 of this Convention, States Parties undertake to prohibit and to eliminate racial discrimination in all its forms and to guarantee the right of everyone, without distinction as to race, colour, or national or ethnic origin, to equality before the law, notably in the enjoyment of the following rights:

(a) The right to equal treatment before the tribunals and all other organs administering justice;

(b) The right to security of person and protection by the State against violence or bodily harm, whether inflicted by government officials or by any individual group or institution;

(c) Political rights, in particular the right to participate in elections-to vote and to stand for election-on the basis of universal and equal suffrage, to take part in the Government as well as in the conduct of public affairs at any level and to have equal access to public service;

(d) Other civil rights, in particular:

(i) The right to freedom of movement and residence within the border of the State;

(ii) The right to leave any country, including one's own, and to return to one's country;

(iii) The right to nationality;

(iv) The right to marriage and choice of spouse;

(v) The right to own property alone as well as in association with others;

(vi) The right to inherit;

(vii) The right to freedom of thought, conscience and religion;

- (viii) The right to freedom of opinion and expression;
- (ix) The right to freedom of peaceful assembly and association;
- (e) Economic, social and cultural rights, in particular:
 - (i) The rights to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work, to protection against unemployment, to equal pay for equal work, to just and favourable remuneration;
 - (ii) The right to form and join trade unions;
 - (iii) The right to housing;
 - (iv) The right to public health, medical care, social security and social services;
 - (v) The right to education and training;
 - (vi) The right to equal participation in cultural activities;
- (f) The right of access to any place or service intended for use by the general public, such as transport hotels, restaurants, cafes, theatres and parks.

Art. 6. States Parties shall assure to everyone within their jurisdiction effective protection and remedies, through the competent national tribunals and other State institutions, against any acts of racial discrimination which violate his human rights and fundamental freedoms contrary to this Convention, as well as the right to seek from such tribunals just and adequate reparation or satisfaction for any damage suffered as a result of such discrimination.

Art. 7. States Parties undertake to adopt immediate and effective measures, particularly in the fields of teaching, education, culture and information, with a view to combating prejudices which lead to racial discrimination and to promoting understanding, tolerance and friendship among nations and racial or ethnical groups, as well as to propagating the purposes and principles of the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, and this Convention.

PART II

Art. 8. 1. There shall be established a Committee on the Elimination of Racial Discrimination (hereinafter referred to as the Committee) consisting of eighteen experts of high moral standing and acknowledged impartiality elected by States Parties from among their nationals, who shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution and to the representation of the different forms of civilization as well as of the principal legal systems.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by the States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.

3. The initial election shall be held six months after the date of the entry into force of this Convention. At least three months before the date of each election the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.

4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for

which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

5. (a) The members of the Committee shall be elected for a term of four years. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the Committee;

(b) For the filling of casual vacancies, the State Party whose expert has ceased to function as a member of the Committee shall appoint another expert from among its nationals, subject to the approval of the Committee.

[6. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the Convention]

[7. The members of the Committee established under the present Convention shall, with the approval of the General Assembly, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly may decide.]

Art. 9. 1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations, for consideration by the Committee, a report on the legislative, judicial, administrative or other measures which they have adopted and which give effect to the provisions of this Convention:

(a) within one year after the entry into force of the Convention for the State concerned; and

(b) thereafter every two years and whenever the Committee so requests. The Committee may request further information from the States Parties.

2. The Committee shall report annually, through the Secretary General, to the General Assembly of the United Nations on its activities and may make suggestions and general recommendations based on the examination of the reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be reported to the General Assembly together with comments, if any, from States Parties.

Art. 10 1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.

2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.

3. The secretariat of the Committee shall be provided by the Secretary General of the United Nations.

4. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters.

Art. 11. 1. If a State Party considers that another State Party is not giving effect to the provisions of this Convention, it may bring the matter to the attention of the Committee. The Committee shall then transmit the communication to the State Party concerned. Within three months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

2. If the matter is not adjusted to the satisfaction of both parties, either by bilateral negotiations or by any other procedure open to them, within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter again to the Committee by notifying the Committee and also the other State.

3. The Committee shall deal with a matter referred to it in accordance with paragraph 2 of this article after it has ascertained that all available domestic remedies have been

invoked and exhausted in the case, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged.

4. In any matter referred to it, the Committee may call upon the States Parties concerned to supply any other relevant information.

5. When any matter arising out of this article is being considered by the Committee, the States Parties concerned shall be entitled to send a representative to take part in the proceedings of the Committee, without voting rights, while the matter is under consideration.

Art. 12. 1. (a) After the Committee has obtained and collated all the information it deems necessary, the Chairman shall appoint an ad hoc Conciliation Commission (hereinafter referred to as the Commission) comprising five persons who may or may not be members of the Committee. The members of the Commission shall be appointed with the unanimous consent of the parties to the dispute, and its good offices shall be made available to the States concerned with a view to an amicable solution of the matter on the basis of respect for this Convention;

(b) If the States parties to the dispute fail to reach agreement within three months on all or part of the composition of the Commission, the members of the Commission not agreed upon by the States parties to the dispute shall be elected by secret ballot by a two-thirds majority vote of the Committee from among its own members.

2. The members of the Commission shall serve in their personal capacity. They shall not be nationals of the States parties to the dispute or of a State not Party to this Convention.

3. The Commission shall elect its own Chairman and adopt its own rules of procedure.

4. The meetings of the Commission shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Commission.

5. The secretariat provided in accordance with article 10, paragraph 3, of this Convention shall also service the Commission whenever a dispute among States Parties brings the Commission into being.

6. The States parties to the dispute shall share equally all the expenses of the members of the Commission in accordance with estimates to be provided by the Secretary-General of the United Nations.

7. The Secretary-General shall be empowered to pay the expenses of the members of the Commission, if necessary, before reimbursement by the States parties to the dispute in accordance with paragraph 6 of this article.

8. The information obtained and collated by the Committee shall be made available to the Commission, and the Commission may call upon the States concerned to supply any other relevant information.

Art. 13. 1. When the Commission has fully considered the matter, it shall prepare and submit to the Chairman of the Committee a report embodying its findings on all questions of fact relevant to the issue between the parties and containing such recommendations as it may think proper for the amicable solution of the dispute.

2. The Chairman of the Committee shall communicate the report of the Commission to each of the States parties to the dispute. These States shall, within three months, inform the Chairman of the Committee whether or not they accept the recommendations contained in the report of the Commission.

3. After the period provided for in paragraph 2 of this article, the Chairman of the Committee shall communicate the report of the Commission and the declarations of the States Parties concerned to the other States Parties to this Convention.

Art. 14. 1. A State Party may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from individuals or groups of individuals within its jurisdiction claiming to be victims of a violation by that State Party of any of the rights set forth in this Convention. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration.

2. Any State Party which makes a declaration as provided for in paragraph 1 of this article may establish or indicate a body within its national legal order which shall be competent to receive and consider petitions from individuals and groups of individuals within its jurisdiction who claim to be victims of a violation of any of the rights set forth in this Convention and who have exhausted other available local remedies.

3. A declaration made in accordance with paragraph 1 of this article and the name of any body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article shall be deposited by the State Party concerned with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General, but such a withdrawal shall not affect communications pending before the Committee.

4. A register of petitions shall be kept by the body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article, and certified copies of the register shall be filed annually through appropriate channels with the Secretary-General on the understanding that the contents shall not be publicly disclosed.

5. In the event of failure to obtain satisfaction from the body established or indicated in accordance with paragraph 2 of this article, the petitioner shall have the right to communicate the matter to the Committee within six months.

6. (a) The Committee shall confidentially bring any communication referred to it to the attention of the State Party alleged to be violating any provision of this Convention, but the identity of the individual or groups of individuals concerned shall not be revealed without his or their express consent. The Committee shall not receive anonymous communications;

(b) Within three months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

7. (a) The Committee shall consider communications in the light of all information made available to it by the State Party concerned and by the petitioner. The Committee shall not consider any communication from a petitioner unless it has ascertained that the petitioner has exhausted all available domestic remedies. However, this shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged;

(b) The Committee shall forward its suggestions and recommendations, if any, to the State Party concerned and to the petitioner.

8. The Committee shall include in its annual report a summary of such communications and, where appropriate, a summary of the explanations and statements of the States Parties concerned and of its own suggestions and recommendations.

9. The Committee shall be competent to exercise the functions provided for in this article only when at least ten States Parties to this Convention are bound by declarations in accordance with paragraph 1 of this article.

Art. 15. 1. Pending the achievement of the objectives of the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples, contained in General Assembly resolution 1514 (XV) of 14 December 1960, the provisions of this Convention shall in no way limit the right of petition granted to these peoples by other international instruments or by the United Nations and its specialized agencies.

2. (a) The Committee established under article 8, paragraph 1, of this Convention shall receive copies of the petitions from, and submit expressions of opinion and recommendations on these petitions to, the bodies of the United Nations which deal with matters directly related to the principles and objectives of this Convention in their consideration of petitions from the inhabitants of Trust and Non-Self-Governing Territories and all other territories to which General Assembly resolution 1514 (XV) applies, relating to matters covered by this Convention which are before these bodies;

(b) The Committee shall receive from the competent bodies of the United Nations copies of the reports concerning the legislative, judicial, administrative or other measures directly related to the principles and objectives of this Convention applied by the administering Powers within the Territories mentioned in subparagraph (a) of this paragraph, and shall express opinions and make recommendations to these bodies.

3. The Committee shall include in its report to the General Assembly a summary of the petitions and reports it has received from United Nations bodies, and the expressions of opinion and recommendations of the Committee relating to the said petitions and reports.

4. The Committee shall request from the Secretary-General of the United Nations all information relevant to the objectives of this Convention and available to him regarding the Territories mentioned in paragraph 2 (a) of this article.

Art. 16. The provisions of this Convention concerning the settlement of disputes or complaints shall be applied without prejudice to other procedures for settling disputes or complaints in the field of discrimination laid down in the constituent instruments of, or conventions adopted by, the United Nations and its specialized agencies, and shall not prevent the States Parties from having recourse to other procedures for settling a dispute in accordance with general or special international agreements in force between them.

PART III

Art. 17. 1. This Convention is open for signature by any State Member of the United Nations or member of any of its specialized agencies, by any State Party to the Statute of the International Court of Justice, and by any other State which has been invited by the General Assembly of the United Nations to become a Party to this Convention.

2. This Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Art. 18. 1. This Convention shall be open to accession by any State referred to in article 17, paragraph 1, of the Convention.

2. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Art. 19. 1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twenty-seventh instrument of ratification or instrument of accession.

2. For each State ratifying this Convention or acceding to it after the deposit of the twenty-seventh instrument of ratification or instrument of accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or instrument of accession.

Art. 20. 1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States which are or may become Parties to this Convention reservations made by States at the time of ratification or accession. Any State which objects to the reservation shall, within a period of ninety days from the date of the said communication, notify the Secretary-General that it does not accept it.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of this Convention shall not be permitted, nor shall a reservation the effect of which would inhibit the operation of any of the bodies established by this Convention be allowed. A reservation shall be considered incompatible or inhibitive if at least two thirds of the States Parties to this Convention object to it.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

Art. 21. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Art. 22. Any dispute between two or more States Parties with respect to the interpretation or application of this Convention, which is not settled by negotiation or by the procedures expressly provided for in this Convention, shall, at the request of any of the parties to the dispute, be referred to the International Court of Justice for decision, unless the disputants agree to another mode of settlement.

Art. 23. 1. A request for the revision of this Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall decide upon the steps, if any, to be taken in respect of such a request.

Art. 24. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States referred to in article 17, paragraph 1, of this Convention of the following particulars:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under articles 17 and 18;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 19;
- (c) Communications and declarations received under articles 14, 20 and 23;
- (d) Denunciations under article 21.

Art. 25. 1. This Convention, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States belonging to any of the categories mentioned in article 17, paragraph 1, of the Convention.

Amendment to article 20, paragraph (1) of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, adopted at the eighth meeting of the States parties on 22 May 1995

1. Decide to replace article 20, paragraph 1, of the Convention on the Elimination of Discrimination against Women with the following text:

“The Committee shall normally meet annually in order to consider the reports submitted in accordance with article 18 of the present Convention.

The duration of the meetings of the Committee shall be determined by a meeting of the States parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.”;

2. Recommend that the General Assembly, at its fiftieth session, take note with approval of the amendment;

3. Decide that the amendment shall enter into force following consideration by the General Assembly and when it has been accepted by a two-thirds majority of States parties which shall have so notified the Secretary-General as depositary of the Convention.

VERTALING

Wijziging van artikel 20, eerste lid, van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, aangenomen op de achtste vergadering van de Staten die Partij zijn op 22 mei 1995

1. Besluiten artikel 20, eerste lid, van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen te vervangen door de volgende tekst:

„De Commissie komt in de regel jaarlijks bijeen teneinde de overeenkomstig artikel 18 van dit Verdrag overgelegde verslagen te bestuderen.

De duur van de vergaderingen van de Commissie wordt, onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering, bepaald door een vergadering van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag.”;

2. Bevelen aan dat de Algemene Vergadering, op haar vijftiende zitting, met instemming kennis zal nemen van de wijziging;

3. Besluiten dat de wijziging van kracht wordt na bestudering ervan door de Algemene Vergadering en wanneer deze is aanvaard door een meerderheid van twee derden van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag en de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, depositaris van het Verdrag, daarvan in kennis hebben gesteld.

VERTALING

**Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen,
opgemaakt te New York op 18 december 1979,
gewijzigd door de beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag,
aangenomen op 22 mei 1995 en goedgekeurd bij resolutie 50/202 van 22 december 1995 van
de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties**

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag,

Erop wijzend dat het Handvest van de Verenigde Naties opnieuw het vertrouwen in de fundamentele rechten van de mens, in de waardigheid en de waarde van de mens en in de gelijke rechten van mannen en vrouwen bevestigt,

Erop wijzend dat de Universele Verklaring van de rechten van de mens het beginsel van de ontoelaatbaarheid van discriminatie bevestigt en verkondigt dat alle mensen vrij en gelijk in waardigheid en in rechten zijn geboren en dat eenieder aanspraak heeft op alle daarin genoemde rechten en vrijheden, zonder enig onderscheid van welke aard ook, waaronder begrepen ieder onderscheid naar geslacht,

Erop wijzend dat de Staten die partij zijn bij de Internationale Verdragen inzake de rechten van de mens verplicht zijn het gelijke recht van mannen en vrouwen op het genot van alle economische, sociale, culturele, burgerlijke en politieke rechten te verzekeren,

In aanmerking nemend de internationale overeenkomsten gesloten onder auspiciën van de Verenigde Naties en de gespecialiseerde organisaties ter bevordering van de gelijkgerechtigheid van mannen en vrouwen,

Tevens wijzend op de resoluties, verklaringen en aanbevelingen aangenomen door de Verenigde Naties en de gespecialiseerde organisaties ter bevordering van de gelijkgerechtigheid van mannen en vrouwen,

Evenwel verontrust over het feit dat ondanks deze verschillende akten wijdverbreide discriminatie van vrouwen nog steeds bestaat,

Eraan herinnerend dat discriminatie van vrouwen schending van de beginselen van gelijkgerechtigdheid en eerbied voor de menselijke waardigheid is, de deelneming van vrouwen op gelijke voet met mannen aan het politieke, sociale, economische en culturele leven van hun land in de weg staat, de toename van de welvaart van de maatschappij en het gezin belemmert en de volledige ontplooiing van de mogelijkheden van vrouwen bij het dienen van hun land en van de mensheid ernstig bemoeilijkt,

Verontrust over het feit dat vrouwen in situaties van armoede worden achtergesteld bij de verkrijging van voedsel, gezondheidszorg, onderwijs, opleiding en werkgelegenheid, alsmede van andere mogelijkheden om in hun behoeften te voorzien,

Ervan overtuigd dat de invoering van de nieuwe internationale economische orde, gebaseerd op billijkheid en rechtvaardigheid, een aanzienlijke bijdrage zal leveren aan de bevordering van de gelijkheid van mannen en vrouwen,

Met nadruk erop wijzend dat de uitbanning van apartheid, van alle vormen van racisme, van rassendiscriminatie, van kolonialisme, van neo-kolonialisme, van agressie, van buitenlandse bezetting en overheersing en van inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Staten, van essentieel belang is voor het volledige genot van rechten door mannen en vrouwen,

Bevestigend dat de versterking van de internationale vrede en veiligheid, de internationale ontspanning, de onderlinge samenwerking tussen alle Staten ongeacht hun soc(BR)iaal en economisch stelsel, de algemene en volledige ontwapening, in het bijzonder nucleaire ontwapening onder streng en doeltreffend internationaal toezicht, de bevestiging van

de beginselen van rechtvaardigheid, gelijkheid en wederzijds belang in de betrekkingen tussen de landen, en de verwezenlijking van het recht van volken, levend onder vreemde en koloniale overheersing en buitenlandse bezetting, op zelfbeschikking en onafhankelijkheid, alsmede de eerbiediging van de nationale soevereiniteit en de territoriale integriteit, de maatschappelijke vooruitgang en ontwikkeling zullen bevorderen en derhalve zullen bijdragen tot het bereiken van volledige gelijkheid van mannen en vrouwen,

Ervan overtuigd dat voor de volledige ontwikkeling van een land, het welzijn van de wereld en de zaak van de vrede is vereist dat zoveel mogelijk vrouwen, op gelijke voet met mannen, op alle gebieden deelnemen,

Indachtig de belangrijke, tot dusverre niet volledige erkende bijdrage van vrouwen aan het welzijn van het gezin en aan de ontwikkeling van de maatschappij, alsmede de maatschappelijke betekenis van het moederschap en de rol van beide ouders in het gezin en bij de opvoeding van kinderen, en beseffend dat de functie van vrouwen bij de voortplanting geen basis voor discriminatie mag zijn, maar dat de verantwoordelijkheid voor de opvoeding van kinderen door mannen, vrouwen en samenleving als geheel gezamenlijk moet worden gedragen,

Zich ervan bewust dat een verandering in de traditionele rol zowel van mannen als van vrouwen in de maatschappij en in het gezin noodzakelijk is om tot volledige gelijkheid van mannen en vrouwen te komen,

Vastbesloten de beginselen, genoemd in de Verklaring inzake de uitbanning van discriminatie van vrouwen, te verwezenlijken en te dien einde de maatregelen die ten behoeve van de uitbanning van zodanige discriminatie in al haar vormen en uitingen zijn vereist, aan te nemen,

Zijn overeengekomen als volgt:

DEEL I.

Artikel 1. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder “ discriminatie van vrouwen “ verstaan elke vorm van onderscheid, uitsluiting of beperking op grond van geslacht, die tot gevolg of tot doel heeft de erkenning, het genot of de uitoefening door vrouwen van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied, op het terrein van de burgerrechten of welk ander gebied dan ook, ongeacht hun echtelijke staat, op de grondslag van gelijkheid van mannen en vrouwen aan te tasten of teniet te doen.

Art. 2. De Staten die partij zijn van dit Verdrag, veroordelen discriminatie in alle vormen van vrouwen, komen overeen onverwijld met alle passende middelen een beleid te volgen, gericht op uitbanning van discriminatie van vrouwen, en verbinden zich tot dit doel:

a) het beginsel van gelijkheid van mannen en vrouwen in hun nationale grondwet of in andere geëigende wetgeving op te nemen, indien dit nog niet is geschied, en de praktische verwezenlijking van dit beginsel door middel van wetgeving of met andere passende middelen te verzekeren;

b) passende wettelijke en andere maatregelen te treffen, met inbegrip van - waar nodig - sancties, waarin alle discriminatie van vrouwen wordt verboden;

c) wettelijke bescherming in te voeren van de rechten van vrouwen op gelijke voet met mannen en door middel van bevoegde nationale rechterlijke instanties en andere overheidsinstellingen de daadwerkelijke bescherming van vrouwen tegen elke vorm van discriminatie te verzekeren;

d) zich te onthouden van ieder discriminerend handelen, eenmalig of voortdurend, jegens vrouwen en te verzekeren dat de overheidsorganen en -instellingen handelen overeenkomstig deze verplichting;

e) alle passende maatregelen te nemen om discriminatie van vrouwen door personen, organisaties of ondernemingen uit te bannen;

f) alle passende maatregelen, waaronder wetgevende, te nemen om bestaande wetten, voorschriften, gebruiken en praktijken, die discriminatie van vrouwen inhouden, te wijzigen of in te trekken, onderscheidenlijk af te schaffen;

g) alle nationale strafbepalingen die discriminatie van vrouwen inhouden, in te trekken.

Art. 3. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen op alle gebieden, in het bijzonder op politiek, sociaal, economisch en cultureel gebied, alle passende maatregelen, waaronder wetgevende, om de volledige ontplooiing en ontwikkeling van vrouwen te verzekeren, ten einde haar de uitoefening en het genot van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op gelijke voet met mannen te waarborgen.

Art. 4. 1. Wanneer de Staten die partij zijn bij dit Verdrag tijdelijk bijzondere maatregelen treffen die zijn gericht op versnelling van feitelijke gelijkstelling van mannen en vrouwen wordt dit niet beschouwd als discriminatie, als omschreven in dit Verdrag, maar het mag geenszins leiden tot handhaving van ongelijke of afzonderlijke normen; deze maatregelen dienen buiten werking te worden gesteld zodra de doelstellingen ter zake van gelijke kansen en gelijke behandeling zijn verwezenlijkt.

2. Wanneer de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, bijzondere maatregelen treffen, met inbegrip van de in dit Verdrag vervatte maatregelen, die zijn gericht op bescherming van het moederschap wordt dit niet beschouwd als discriminerend.

Art. 5. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om:

a) het sociale en culturele gedragsspatroon van de man en de vrouw te veranderen ten einde te komen tot de uitbanning van vooroordelen, van gewoonten en van alle andere gebruiken, die zijn gebaseerd op de gedachte van de minderwaardigheid of meerderwaardigheid van één van beide geslachten of op de stereotiepe rollen van mannen en vrouwen;

b) ervoor zorg te dragen dat onderwijs over het gezin een juist begrip van het moederschap als sociale functie, en de erkenning van de gezamenlijke verantwoordelijkheid van mannen en vrouwen bij het grootbrengen en de ontwikkeling van hun kinderen bevat, met dien verstande dat het belang van de kinderen in alle gevallen vooropstaat.

Art. 6. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen, waaronder wetgevende, ter bestrijding van alle vormen van handel in vrouwen en van het exploiteren van prostitutie van vrouwen.

DEEL II.

Art. 7. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie van vrouwen in het politieke en openbare leven van het land uit te bannen, en verzekeren vrouwen in het bijzonder het recht om op gelijke voet met mannen:

a) hun stem uit te brengen bij alle verkiezingen en volksstemmingen, en verkiesbaar te zijn in alle openbaar gekozen lichamen;

b) deel te nemen aan de vaststelling van het overheidsbeleid en aan de uitvoering hiervan, alsook openbare ambten te bekleden en alle openbare functies op alle overheidsniveaus te vervullen;

c) deel te nemen aan niet-overheidsorganisaties en verenigingen op het gebied van het openbare en politieke leven van het land.

Art. 8. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om te verzekeren dat vrouwen, op gelijke voet met mannen en zonder enig onderscheid, de mogelijkheid hebben hun regering op internationaal niveau te vertegenwoordigen en deel te nemen aan de werkzaamheden van internationale organisaties.

Art. 9. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, verlenen vrouwen gelijke rechten als mannen om een nationaliteit te verkrijgen, van nationaliteit te veranderen of deze te behouden. Zij waarborgen in het bijzonder dat noch een huwelijk met een buitenlander, noch een wijziging van nationaliteit van de echtgenoot staande huwelijk, automatisch de nationaliteit van de echtgenote verandert, haar staatloos maakt of haar dwingt de nationaliteit van haar echtgenoot aan te nemen.

2. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, verlenen vrouwen gelijke rechten als mannen wat de nationaliteit van hun kinderen betreft.

DEEL III.

Art. 10. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie van vrouwen uit te bannen ten einde vrouwen rechten te verzekeren die gelijk zijn aan die van mannen op het gebied van onderwijs en vorming, en in het bijzonder, op basis van gelijkheid van mannen en vrouwen, het volgende te garanderen:

a) dezelfde mogelijkheden inzake loopbaan- en beroepskeuze en inzake toelating tot het onderwijs en inzake het verwerven van diploma's aan alle categorieën onderwijsinstellingen zowel op het platteland als in de stedelijke gebieden; deze gelijkheid dient te worden verzekerd in de aan de school voorafgaande vorming, het algemeen vormend en het technisch onderwijs, het hoger beroepsonderwijs en het hoger technisch onderwijs, zowel als in alle andere soorten beroepsopleiding;

b) toegang tot dezelfde onderwijsprogramma's, dezelfde examens, tot onderwijs door leerkrachten met dezelfde soort bevoegdheden, en tot schoolgebouwen en uitrusting van dezelfde kwaliteit;

c) uitbanning van elke stereotiepe opvatting van de rol van mannen en vrouwen op alle niveaus en in alle vormen van onderwijs, door het aanmoedigen van gemengd onderwijs en andere soorten onderwijs die zullen bijdragen tot het bereiken van dit doel, en in het bijzonder door de herziening van leerboeken en onderwijsprogramma's en door de aanpassing van onderwijsmethodes;

d) dezelfde mogelijkheden gebruik te maken van beurzen en andere studietoelagen;

e) dezelfde mogelijkheden inzake toegang tot programma's voor wederkerend onderwijs met inbegrip van programma's voor volwassenen te leren lezen en schrijven en om te leren lezen en schrijven toegespitst op de praktijk in het bijzonder programma's die erop zijn gericht in een zo vroeg mogelijk stadium ieder verschil in genoten onderwijs dat mocht bestaan tussen mannen en vrouwen te verkleinen;

f) vermindering van het aantal meisjes en vrouwen die studie opgeven en organisatie van programma's voor meisjes en vrouwen die voortijdig de school hebben verlaten;

g) dezelfde mogelijkheden om actief deel te nemen aan sport en lichamelijke opvoeding;

h) toegang tot bijzondere informatie van opvoedkundige aard, die kan bijdragen tot het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van het gezin, met inbegrip van informatie en advies inzake geboorteregeling.

Art. 11. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie van vrouwen in het arbeidsproces uit te bannen, ten einde vrouwen, op basis van gelijkheid van mannen en vrouwen, dezelfde rechten te verzekeren, in het bijzonder:

- a) het recht op arbeid, als onvervreemdbaar recht van alle mensen;
- b) het recht op dezelfde arbeidsmogelijkheden met inbegrip van toepassing van dezelfde selectiemaatstaven in het arbeidsproces;
- c) het recht op vrije keuze van beroep en werk, het recht op bevordering, behoud van de werkkring en alle aan de desbetreffende arbeidsverbonden uitkeringen en voorwaarden, alsmede het recht om een beroepsopleiding te volgen en te worden herschoold; hieronder zijn begrepen leerlingstelsels, voortgezette beroepsopleidingen en wederkerend onderwijs;
- d) het recht op gelijke beloning, met inbegrip van uitkeringen, en op gelijke behandeling met betrekking tot arbeid van gelijke waarde, alsmede gelijke behandeling bij de beoordeling van de kwaliteit van het werk;
- e) het recht op sociale zekerheid, in het bijzonder in geval van pensionering, werkloosheid, ziekte, invaliditeit en ouderdom, en arbeidsongeschiktheid om andere redenen, alsmede het recht op betaald verlof;
- f) het recht op bescherming van de gezondheid en op veilige arbeidsomstandigheden, met inbegrip van de zorg voor het behoud van de voortplantingsfunctie.

2. Ten einde discriminatie van vrouwen op grond van huwelijk of moederschap te voorkomen en het daadwerkelijke recht van vrouwen op arbeid te verzekeren, nemen de Staten die partij zijn bij dit Verdrag passende maatregelen om:

- a) ontslag op grond van zwangerschap of verlof wegens bevalling, en discriminatie bij ontslag in verband met huwelijkse staat te verbieden en sancties op overtreding van deze maatregelen te stellen;
- b) verlof wegens bevalling in te voeren met behoud van loon of met vergelijkbare sociale voorzieningen, zonder dat dit leidt tot verlies van de vroegere werkkring, de behaalde anciënniteit of de hun toekomende sociale uitkeringen;
- c) de verlening aan te moedigen van de noodzakelijke ondersteunende diensten voor sociale zorg, om ouders in staat te stellen verplichtingen jegens het gezin te combineren met verantwoordelijkheden in het werk en deelneming aan het openbare leven, in het bijzonder door het opzetten en ontwikkelen van een netwerk van faciliteiten voor kinderopvang te bevorderen;
- d) bijzondere bescherming tijdens de zwangerschap te bieden aan vrouwen wier soort arbeid schadelijk voor hen is gebleken.

3. De beschermende wetgeving met betrekking tot de in dit artikel bedoelde aangelegenheden wordt met geregelde tussenpozen opnieuw bezien in het licht van de wetenschappelijke en technologische kennis en wordt - indien nodig - gewijzigd, ingetrokken of uitgebreid.

Art. 12. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie van vrouwen op het gebied van de gezondheidszorg uit te bannen, ten einde te verzekeren dat vrouwen, op basis van gelijkheid van mannen en vrouwen, gebruik kunnen maken van medische zorg, met inbegrip van die welke verband houden met geboorteregeling.

2. Niettegenstaande het bepaalde in het eerste lid van dit artikel waarborgen de Staten die partij zijn bij dit Verdrag aan vrouwen passende, zonodig kosteloze dienstverlening in verband met zwangerschap, bevalling en de hierop volgende periode, alsmede passende voeding gedurende de zwangerschap en de tijd waarin zij hun zuigelingen voeden.

Art. 13. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie jegens de vrouw op andere gebieden van het economische en

maatschappelijke leven uit te bannen, ten einde vrouwen, op basis van gelijkheid van mannen en vrouwen, dezelfde rechten te verzekeren, in het bijzonder:

- a) het recht op gezinsuitkeringen;
- b) het recht op bankleningen, hypotheken en andere vormen van financieel krediet;
- c) het recht deel te nemen aan activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding, aan sport en aan alle aspecten van het culturele leven.

Art. 14. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, houden rekening met de bijzondere problemen waarvoor vrouwen op het platteland worden gesteld en met de belangrijke rol die zij spelen bij het economisch voortbestaan van hun gezin, met inbegrip van hun werk in de niet door geld beheerste sectoren van de economie, en nemen alle passende maatregelen om de toepassing te verzekeren van het bepaalde in dit Verdrag ten aanzien van vrouwen in plattelandsgebieden.

2. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie jegens de vrouw, in plattelandsgebieden uit te bannen, ten einde te verzekeren dat vrouwen op basis van gelijkheid van mannen en vrouwen, deel nemen aan en voordeel genieten van de ontwikkeling van het platteland, en in het bijzonder garanderen zij zodanige vrouwen het recht:

- a) deel te nemen aan de uitwerking en uitvoering van ontwikkelingsplanning op alle niveaus;
- b) te kunnen beschikken over toereikende faciliteiten op het gebied van de gezondheidszorg, met inbegrip van informatie, advies en dienstverlening op het gebied van geboorteregeling;
- c) rechtstreeks voordeel te genieten van programma's voor sociale zekerheid;
- d) alle soorten zowel officiële, als onofficiële opleiding en vorming te ontvangen, met inbegrip van die welke verband houden met het kunnen lezen en schrijven toegespitst op de praktijk zowel als gebruik te kunnen maken van alle gemeenschapsdiensten en diensten op voorlichtingsgebied, onder andere ten einde hun technische vaardigheden te vergroten;
- e) zelfhulpgroepen en samenwerkingsverbanden te stichten, ten einde te bereiken dat zij gebruik kunnen maken van gelijke mogelijkheden op economisch gebied door middel van arbeid in dienstverband of arbeid voor eigen rekening;
- f) deel te nemen aan alle gemeenschapsactiviteiten;
- g) te kunnen beschikken over landbouwkrediet en landbouwleningen, faciliteiten voor de afzet van hun produkten, de nodige technologie en gelijke behandeling bij land- en landbouwhervormingen alsook bij programma's voor herindeling van landbouwgrond;
- h) onder behoorlijke omstandigheden te leven, in het bijzonder wat huisvesting, sanitaire voorzieningen, elektriciteits- en watervoorziening, vervoer en verbindingen betreft.

DEEL IV.

Art. 15. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, verlenen de vrouw gelijkheid aan de man voor de wet.

De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, verlenen aan vrouwen in burgerlijke aangelegenheden rechtsbevoegdheid die gelijk is aan die van mannen, en dezelfde mogelijkheden om die bevoegdheid uit te oefenen. In het bijzonder verlenen zij vrouwen gelijke rechten om overeenkomsten te sluiten en bezittingen te beheren, en behandelen hen in alle stadia van gerechtelijke procedures op dezelfde wijze.

3. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag komen overeen dat iedere overeenkomst en ieder ander particulier document van welke aard ook, waaraan een rechtsgevolg is verbonden, gericht op beperking van de rechtsbevoegdheid van vrouwen, als nietig dient te worden beschouwd.

4. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, verlenen mannen en vrouwen dezelfde rechten met betrekking tot de wetgeving inzake de bewegingsvrijheid van personen en de vrijheid hun woon- en verblijfplaats te kiezen.

Art. 16. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen alle passende maatregelen om discriminatie jegens de vrouw in alle aangelegenheden betreffende huwelijk en familiebetrekkingen uit te bannen, en verzekeren in het bijzonder, op basis van gelijkheid van de man en de vrouw:

- a) hetzelfde recht om een huwelijk aan te gaan;
- b) hetzelfde recht om in vrijheid een echtgenoot te kiezen en alleen met vrije en volledige toestemming een huwelijk aan te gaan;
- c) dezelfde rechten en verantwoordelijkheden tijdens het huwelijk en bij de ontbinding ervan;
- d) dezelfde rechten en verantwoordelijkheden als ouder, ongeacht de echtelijke staat, in aangelegenheden met betrekking tot hun kinderen; in alle gevallen staat het belang van de kinderen voorop;
- e) dezelfde rechten om in vrijheid en bewust een beslissing te nemen over het aantal van hun kinderen en het tijdsverloop tussen de geboorten daarvan en te kunnen beschikken over de informatie, vorming en middelen om hen in staat te stellen deze rechten uit te oefenen;
- f) dezelfde rechten en verantwoordelijkheden met betrekking tot ouderlijk gezag en voogdij over en de adoptie van kinderen, of soortgelijke instellingen waar deze begrippen in de nationale wet bestaan, in alle gevallen staat het belang van de kinderen voorop;
- g) dezelfde persoonlijke rechten als echtgenoot en echtgenote, met inbegrip van het recht een achternaam, een beroep en een werkkring te kiezen;
- h) dezelfde rechten voor beide echtgenoten met betrekking tot eigendom, verwerving, beheer, bestuur en genot van en beschikking over bezittingen, hetzij om niet hetzij onder bezwarende titel.

2. Verlovingsen en huwelijken van kinderen dienen geen rechtsgevolg te hebben en alle noodzakelijke maatregelen, met inbegrip van wetgevende, dienen te worden genomen om een minimumleeftijd voor het aangaan van een huwelijk vast te stellen en de registratie van huwelijken in een officieel register verplicht te stellen.

DEEL V.

Art. 17. 1. Ten behoeve van de beoordeling van de voortgang die wordt gemaakt bij de uitvoering van dit Verdrag wordt een Commissie voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen (hierna te noemen de Commissie) ingesteld, die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag zal bestaan uit achttien, en na de bekrachtiging hiervan of de toetreding hiertoe door de vijfendertigste Staat die partij is bij dit Verdrag, uit drieëntwintig deskundigen van hoog zedelijk aanzien en uitzonderlijke bekwaamheid op het terrein dat door dit Verdrag wordt bestreken. De deskundige worden door de Staten die partij zijn bij dit Verdrag gekozen uit hun onderdanen en hebben zitting in hun persoonlijke hoedanigheid, waarbij rekening wordt gehouden met een billijke geografische verdeling en met de vertegenwoordiging van de verschillende beschavingsvormen en de belangrijkste rechtstelsels.

2. De leden van de Commissie worden bij geheime stemming gekozen uit een lijst van door de Staten die partij zijn bij dit Verdrag, voorgedragen personen. Iedere Staat die partij is bij dit Verdrag, kan uit zijn eigen onderdanen één persoon voordragen.

3. De eerste verkiezing wordt gehouden zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zendt ten minste drie maanden voor de datum van iedere verkiezing de Staten die partij zijn bij dit Verdrag een brief waarin hun wordt verzocht binnen twee maanden een voordracht te doen. De Secretaris-Generaal stelt een alfabetische lijst op van alle aldus voorgedragen personen, onder vermelding van de Staten die hen hebben voorgedragen, en legt deze voor aan de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

4. Verkiezing van de leden van de Commissie heeft plaats op een door de Secretaris-Generaal op de zetel van de Verenigde Staten te beleggen vergadering van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag. Op die vergadering, waarvoor twee derde van het aantal Staten die partij zijn bij dit Verdrag een quorum vormen, zijn die voorgedragen personen in de Commissie gekozen, die het grootste aantal stemmen op zich verenigen en die een volstrekte meerderheid verkrijgen van de stemmen van de aanwezige, hun stem uitbrengende vertegenwoordigers van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

5. De leden van de Commissie worden gekozen voor een tijdvak van vier jaar. De ambtstermijn van negen van de bij de eerste verkiezing gekozen leden loopt evenwel na twee jaar af; onmiddellijk na de eerste verkiezing worden deze negen leden bij loting aangewezen door de voorzitter van de Commissie.

6. Verkiezing van de vijf extra leden van de Commissie heeft plaats overeenkomstig het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid van dit artikel na de vijfendertigste bekrachtiging of toetreding. De ambtstermijn van twee van de bij die gelegenheid gekozen extra leden loopt na twee jaar af; deze beide leden worden bij loting aangewezen door de voorzitter van de Commissie.

7. Om te voorzien in tussentijds ontstane vacatures benoemt de Staat die Partij is bij dit Verdrag en wiens deskundige niet langer optreedt als lid van de Commissie uit zijn onderdanen een andere deskundige, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Commissie.

8. De leden van de Commissie ontvangen, met goedkeuring van de Algemene Vergadering, uit de middelen van de Verenigde Naties emolumenten op door de Algemene Vergadering vast te stellen voorwaarden waarbij rekening wordt gehouden met de belangrijkheid van de taken van de Commissie.

9. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zorgt voor het personeel en de andere voorzieningen, benodigd voor een doelmatige uitoefening van de taken van de Commissie krachtens dit Verdrag.

Art. 18. 1. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen de verplichting op zich aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, ter bestudering door de Commissie, een verslag over te leggen betreffende de wetgevende, rechterlijke, bestuurlijke of andere maatregelen die zij hebben genomen ter uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag en met betrekking tot de in dit opzicht geboekte vooruitgang:

a) binnen een jaar na de inwerkingtreding voor de desbetreffende Staat;

b) vervolgens ten minste eenmaal in de vier jaar en voorts telkens wanneer de Commissie dit verzoekt.

2. In de verslagen kunnen de factoren en moeilijkheden worden vermeld, die van invloed zijn op de mate waarin aan de in dit Verdrag vervatte verplichtingen wordt voldaan.

Art. 19. 1. De Commissie stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast.

2. De Commissie kiest haar functionarissen voor een tijdvak van twee jaar.

Art. 20. [1. Het Comité komt in de regel jaarlijks bijeen teneinde de overeenkomstig artikel 18 van dit Verdrag overgelegde verslagen te bestuderen. De duur van de vergadering van het Comité wordt, onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene Vergadering, bepaald door een vergadering van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag.]

2. De vergaderingen van de Commissie worden in de regel gehouden op de zetel van de Verenigde Naties of op een andere passende, door de Commissie te bepalen plaats.

Art. 21. 1. De Commissie brengt door tussenkomst van de Economische en Sociale Raad jaarlijks aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties verslag uit omtrent haar werkzaamheden en kan voorstellen en algemene aanbevelingen doen, gebaseerd op de bestudering van de verslagen en de inlichtingen die zij heeft ontvangen van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag. Zodanige voorstellen en algemene aanbevelingen worden opgenomen in het verslag van de Commissie, te zamen met de eventuele commentaren van de Staten die partij zijn bij dit Verdrag.

2. De Secretaris-Generaal zendt de verslagen van de Commissie ter informatie door aan de Commissie inzake de rechtspositie van de vrouw.

Art. 22. De gespecialiseerde organisaties hebben het recht vertegenwoordigd te zijn tijdens de bestudering van de uitvoering van die bepalingen van dit Verdrag die binnen het kader van hun werkzaamheden liggen. De Commissie kan de gespecialiseerde organisaties uitnodigen verslagen over te leggen omtrent de uitvoering van het Verdrag op de gebieden die binnen het kader van hun werkzaamheden liggen.

DEEL VI.

Art. 23. Geen enkele bepaling van dit Verdrag maakt inbreuk op bepalingen die in sterkere mate bijdragen tot de verwezenlijking van gelijkheid van mannen en vrouwen, en die kunnen zijn vervat:

a) in de wetgeving van een Staat die partij is bij dit Verdrag; of

b) in enig ander internationaal verdrag dat, of in enige andere internationale overeenkomst die voor die Staat van kracht is.

Art. 24. De Staten die partij zijn bij dit Verdrag, nemen de verplichting op zich, op nationaal niveau alle noodzakelijke maatregelen te nemen om te komen tot volledige verwezenlijking van de in dit Verdrag erkende rechten.

Art. 25. 1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door alle Staten.

2. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties is aangewezen als depositaris van dit Verdrag.

3. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

4. Dit Verdrag staat open voor toetreding door alle Staten. Toetreding vindt plaats door nederlegging van een akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 26. 1. Iedere Staat kan te allen tijde een verzoek tot herziening van dit Verdrag indienen door middel van een schriftelijke kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

2. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties beslist welke stappen eventueel dienen te worden genomen naar aanleiding van een zodanig verzoek.

Art. 27. 1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag na de datum van nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

2. Voor iedere Staat die dit Verdrag bekrachtigt of hiertoe toetreedt na de nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de datum van nederlegging van de akte van bekrachtiging of toetreding door die Staat.

Art. 28. 1. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties neemt de tekst van op het tijdstip van de bekrachtiging of toetreding door de Staten gemaakte voorbehouden in ontvangst en zendt deze rond aan alle Staten.

2. Een voorbehoud dat onverenigbaar is met het doel en de strekking van dit Verdrag wordt niet toegestaan.

3. Voorbehouden kunnen te allen tijde worden ingetrokken door een hiertoe strekkende kennisgeving, gericht aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die vervolgens alle Staten hiervan in kennis stelt. Een zodanige kennisgeving wordt van kracht op de datum van ontvangst.

Art. 29. 1. Ieder geschil tussen twee of meer Staten die partij zijn bij dit Verdrag betreffende de uitleg of toepassing van dit Verdrag, en dat niet wordt beslecht door onderhandelingen, wordt op verzoek van één van hen onderworpen aan arbitrage. Indien de partijen er binnen zes maanden na de datum van het verzoek tot arbitrage niet in zijn geslaagd overeenstemming te bereiken over de vorm van de arbitrage, kan een van die partijen het geschil voorleggen aan het Internationale Gerechtshof door middel van een verzoek overeenkomstig het Statuut van het Hof.

2. Iedere Staat die partij is bij dit Verdrag, kan op het tijdstip van ondertekening of bekrachtiging van dit Verdrag of van toetreding daartoe verklaren zich niet gebonden te achten door het eerste lid van dit artikel. De andere Staten die partij zijn bij dit Verdrag, zijn niet gebonden door het eerste lid van dit artikel tegenover een Staat die partij is bij dit Verdrag en die een zodanig voorbehoud heeft gemaakt.

3. Iedere Staat die partij is bij dit Verdrag en die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid van dit artikel kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 30. Dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische, en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

**Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women,
done at New York on 18 December 1979,
as amended by the decision of the Conference of the Parties to the Convention, adopted
on 22 May 1995 and approved by resolution 50/202 of 22 December 1995 of the General
Assembly of the United Nations**

The States Parties to the present Convention,

Noting that the Charter of the United Nations reaffirms faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person and in the equal rights of men and women,

Noting that the Universal Declaration of Human Rights affirms the principle of the inadmissibility of discrimination and proclaims that all human beings are born free and equal in dignity and rights and that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, including distinction based on sex,

Noting that the States Parties to the International Covenants on Human Rights have the obligation to ensure the equal rights of men and women to enjoy all economic, social, cultural, civil and political rights,

Considering the international conventions concluded under the auspices of the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Noting also the resolutions, declarations and recommendations adopted by the United Nations and the specialized agencies promoting equality of rights of men and women,

Concerned, however, that despite these various instruments extensive discrimination against women continues to exist,

Recalling that discrimination against women violates the principles of equality of rights and respect for human dignity, is an obstacle to the participation of women, on equal terms with men, in the political, social, economic and cultural life of their countries, hampers the growth of the prosperity of society and the family and makes more difficult the full development of the potentialities of women in the service of their countries and of humanity,

Concerned that in situations of poverty women have the least access to food, health, education, training and opportunities for employment and other needs,

Convinced that the establishment of the new international economic order based on equity and justice will contribute significantly towards the promotion of equality between men and women,

Emphasizing that the eradication of apartheid, all forms of racism, racial discrimination, colonialism, neo-colonialism, aggression, foreign occupation and domination and interference in the internal affairs of States is essential to the full enjoyment of the rights of men and women,

Affirming that the strengthening of international peace and security, the relaxation of international tension, mutual co-operation among all States irrespective of their social and economic systems, general and complete disarmament, in particular nuclear disarmament under strict and effective international control, the affirmation of the principles of justice, equality and mutual benefit in relations among countries and the realization of the right of peoples under alien and colonial domination and foreign occupation to self-determination and independence, as well as respect for national sovereignty and territorial integrity, will promote social progress and development and as a consequence will contribute to the attainment of full equality between men and women,

Convinced that the full and complete development of a country, the welfare of the world and the cause of peace require the maximum participation of women on equal terms with men in all fields,

Bearing in mind the great contribution of women to the welfare of the family and to the development of society, so far not fully recognized, the social significance of maternity and the role of both parents in the family and in the upbringing of children, and aware that the role of women in procreation should not be a basis for discrimination but that the upbringing of children requires a sharing of responsibility between men and women and society as a whole,

Aware that a change in the traditional role of men as well as the role of women in society and in the family is needed to achieve full equality between men and women,

Determined to implement the principles set forth in the Declaration on the Elimination of Discrimination against Women and, for that purpose, to adopt the measures required for the elimination of such discrimination in all its forms and manifestations,

Have agreed on the following:

PART I

Article 1. For the purposes of the present Convention, the term “discrimination against women” shall mean any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex which has the effect or purpose of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise by women, irrespective of their marital status, on a basis of equality of men and women, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field.

Art. 2. States Parties condemn discrimination against women in all its forms, agree to pursue by all appropriate means and without delay a policy of eliminating discrimination against women and, to this end, undertake:

- (a) To embody the principle of the equality of men and women in their national constitutions or other appropriate legislation if not yet incorporated therein and to ensure, through law and other appropriate means, the practical realization of this principle;
- (b) To adopt appropriate legislative and other measures, including sanctions where appropriate, prohibiting all discrimination against women;
- (c) To establish legal protection of the rights of women on an equal basis with men and to ensure through competent national tribunals and other public institutions the effective protection of women against any act of discrimination;
- (d) To refrain from engaging in any act or practice of discrimination against women and to ensure that public authorities and institutions shall act in conformity with this obligation;
- (e) To take all appropriate measures to eliminate discrimination against women by any person, organization or enterprise;
- (f) To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices which constitute discrimination against women;
- (g) To repeal all national penal provisions which constitute discrimination against women.

Art. 3. States Parties shall take in all fields, in particular in the political, social, economic and cultural fields, all appropriate measures, including legislation, to ensure the full development and advancement of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of human rights and fundamental freedoms on a basis of equality with men.

Art. 4. 1. Adoption by States Parties of temporary special measures aimed at accelerating de facto equality between men and women shall not be considered discrimination as defined in the present Convention, but shall in no way entail as a consequence the maintenance of unequal or separate standards; these measures shall be discontinued when the objectives of equality of opportunity and treatment have been achieved.

2. Adoption by States Parties of special measures, including those measures contained in the present Convention, aimed at protecting maternity shall not be considered discriminatory.

Art. 5. States Parties shall take all appropriate measures:

(a) To modify the social and cultural patterns of conduct of men and women, with a view to achieving the elimination of prejudices and customary and all other practices which are based on the idea of the inferiority or the superiority of either of the sexes or on stereotyped roles for men and women;

(b) To ensure that family education includes a proper understanding of maternity as a social function and the recognition of the common responsibility of men and women in the upbringing and development of their children, it being understood that the interest of the children is the primordial consideration in all cases.

Art. 6. States Parties shall take all appropriate measures, including legislation, to suppress all forms of traffic in women and exploitation of prostitution of women.

PART II

Art. 7. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the political and public life of the country and, in particular, shall ensure to women, on equal terms with men, the right:

(a) To vote in all elections and public referenda and to be eligible for election to all publicly elected bodies;

(b) To participate in the formulation of government policy and the implementation thereof and to hold public office and perform all public functions at all levels of government;

(c) To participate in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country.

Art. 8. States Parties shall take all appropriate measures to ensure to women, on equal terms with men and without any discrimination, the opportunity to represent their Governments at the international level and to participate in the work of international organizations.

Art. 9. 1. States Parties shall grant women equal rights with men to acquire, change or retain their nationality. They shall ensure in particular that neither marriage to an alien nor change of nationality by the husband during marriage shall automatically change the nationality of the wife, render her stateless or force upon her the nationality of the husband.

2. States Parties shall grant women equal rights with men with respect to the nationality of their children.

PART III

Art. 10. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in order to ensure to them equal rights with men in the field of education and in particular to ensure, on a basis of equality of men and women:

- (a) The same conditions for career and vocational guidance, for access to studies and for the achievement of diplomas in educational establishments of all categories in rural as well as in urban areas; this equality shall be ensured in pre-school, general, technical, professional and higher technical education, as well as in all types of vocational training;
- (b) Access to the same curricula, the same examinations, teaching staff with qualifications of the same standard and school premises and equipment of the same quality;
- (c) The elimination of any stereotyped concept of the roles of men and women at all levels and in all forms of education by encouraging coeducation and other types of education which will help to achieve this aim and, in particular, by the revision of textbooks and school programmes and the adaptation of teaching methods;
- (d) The same opportunities to benefit from scholarships and other study grants;
- (e) The same opportunities for access to programmes of continuing education, including adult and functional literacy programmes, particularly those aimed at reducing, at the earliest possible time, any gap in education existing between men and women;
- (f) The reduction of female student drop-out rates and the organization of programmes for girls and women who have left school prematurely;
- (g) The same Opportunities to participate actively in sports and physical education;
- (h) Access to specific educational information to help to ensure the health and well-being of families, including information and advice on family planning.

Art. 11. 1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of employment in order to ensure, on a basis of equality of men and women, the same rights, in particular:

- (a) The right to work as an inalienable right of all human beings;
- (b) The right to the same employment opportunities, including the application of the same criteria for selection in matters of employment;
- (c) The right to free choice of profession and employment, the right to promotion, job security and all benefits and conditions of service and the right to receive vocational training and retraining, including apprenticeships, advanced vocational training and recurrent training;
- (d) The right to equal remuneration, including benefits, and to equal treatment in respect of work of equal value, as well as equality of treatment in the evaluation of the quality of work;
- (e) The right to social security, particularly in cases of retirement, unemployment, sickness, invalidity and old age and other incapacity to work, as well as the right to paid leave;
- (f) The right to protection of health and to safety in working conditions, including the safeguarding of the function of reproduction.

2. In order to prevent discrimination against women on the grounds of marriage or maternity and to ensure their effective right to work, States Parties shall take appropriate measures:

- (a) To prohibit, subject to the imposition of sanctions, dismissal on the grounds of pregnancy or of maternity leave and discrimination in dismissals on the basis of marital status;
- (b) To introduce maternity leave with pay or with comparable social benefits without loss of former employment, seniority or social allowances;

(c) To encourage the provision of the necessary supporting social services to enable parents to combine family obligations with work responsibilities and participation in public life, in particular through promoting the establishment and development of a network of child-care facilities;

(d) To provide special protection to women during pregnancy in types of work proved to be harmful to them.

3. Protective legislation relating to matters covered in this article shall be reviewed periodically in the light of scientific and technological knowledge and shall be revised, repealed or extended as necessary.

Art. 12. 1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in the field of health care in order to ensure, on a basis of equality of men and women, access to health care services, including those related to family planning.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, States Parties shall ensure to women appropriate services in connection with pregnancy, confinement and the post-natal period, granting free services where necessary, as well as adequate nutrition during pregnancy and lactation.

Art. 13. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in other areas of economic and social life in order to ensure, on a basis of equality of men and women, the same rights, in particular:

(a) The right to family benefits;

(b) The right to bank loans, mortgages and other forms of financial credit;

(c) The right to participate in recreational activities, sports and all aspects of cultural life.

Art. 14. 1. States Parties shall take into account the particular problems faced by rural women and the significant roles which rural women play in the economic survival of their families, including their work in the non-monetized sectors of the economy, and shall take all appropriate measures to ensure the application of the provisions of the present Convention to women in rural areas.

2. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in rural areas in order to ensure, on a basis of equality of men and women, that they participate in and benefit from rural development and, in particular, shall ensure to such women the right:

(a) To participate in the elaboration and implementation of development planning at all levels;

(b) To have access to adequate health care facilities, including information, counselling and services in family planning;

(c) To benefit directly from social security programmes;

(d) To obtain all types of training and education, formal and non-formal, including that relating to functional literacy, as well as, inter alia, the benefit of all community and extension services, in order to increase their technical proficiency;

(e) To organize self-help groups and co-operatives in order to obtain equal access to economic opportunities through employment or self employment;

(f) To participate in all community activities;

(g) To have access to agricultural credit and loans, marketing facilities, appropriate technology and equal treatment in land and agrarian reform as well as in land resettlement schemes;

(h) To enjoy adequate living conditions, particularly in relation to housing, sanitation, electricity and water supply, transport and communications.

PART IV

Art. 15. 1. States Parties shall accord to women equality with men before the law.

2. States Parties shall accord to women, in civil matters, a legal capacity identical to that of men and the same opportunities to exercise that capacity. In particular, they shall give women equal rights to conclude contracts and to administer property and shall treat them equally in all stages of procedure in courts and tribunals.

3. States Parties agree that all contracts and all other private instruments of any kind with a legal effect which is directed at restricting the legal capacity of women shall be deemed null and void.

4. States Parties shall accord to men and women the same rights with regard to the law relating to the movement of persons and the freedom to choose their residence and domicile.

Art.16. 1. States Parties shall take all appropriate measures to eliminate discrimination against women in all matters relating to marriage and family relations and in particular shall ensure, on a basis of equality of men and women:

(a) The same right to enter into marriage;

(b) The same right freely to choose a spouse and to enter into marriage only with their free and full consent;

(c) The same rights and responsibilities during marriage and at its dissolution;

(d) The same rights and responsibilities as parents, irrespective of their marital status, in matters relating to their children; in all cases the interests of the children shall be paramount;

(e) The same rights to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to the information, education and means to enable them to exercise these rights;

(f) The same rights and responsibilities with regard to guardianship, wardship, trusteeship and adoption of children, or similar institutions where these concepts exist in national legislation; in all cases the interests of the children shall be paramount;

(g) The same personal rights as husband and wife, including the right to choose a family name, a profession and an occupation;

(h) The same rights for both spouses in respect of the ownership, acquisition, management, administration, enjoyment and disposition of property, whether free of charge or for a valuable consideration.

2. The betrothal and the marriage of a child shall have no legal effect, and all necessary action, including legislation, shall be taken to specify a minimum age for marriage and to make the registration of marriages in an official registry compulsory.

PART V

Art. 17. 1. For the purpose of considering the progress made in the implementation of the present Convention, there shall be established a Committee on the Elimination of Discrimination against Women (hereinafter referred to as the Committee) consisting, at the time of entry into force of the Convention, of eighteen and, after ratification of or accession to the Convention by the thirty-fifth State Party, of twenty-three experts of high moral standing and competence in the field covered by the Convention. The experts shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution and to the representation of the different forms of civilization as well as the principal legal systems.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.

3. The initial election shall be held six months after the date of the entry into force of the present Convention. At least three months before the date of each election the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.

4. Elections of the members of the Committee shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those nominees who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

5. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. However, the terms of nine of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these nine members shall be chosen by lot by the Chairman of the Committee.

6. The election of the five additional members of the Committee shall be held in accordance with the provisions of paragraphs 2, 3 and 4 of this article, following the thirty-fifth ratification or accession. The terms of two of the additional members elected on this occasion shall expire at the end of two years, the names of these two members having been chosen by lot by the Chairman of the Committee.

7. For the filling of casual vacancies, the State Party whose expert has ceased to function as a member of the Committee shall appoint another expert from among its nationals, subject to the approval of the Committee.

8. The members of the Committee shall, with the approval of the General Assembly, receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.

9. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.

Art. 18. 1. States Parties undertake to submit to the Secretary-General of the United Nations, for consideration by the Committee, a report on the legislative, judicial, administrative or other measures which they have adopted to give effect to the provisions of the present Convention and on the progress made in this respect:

- (a) Within one year after the entry into force for the State concerned;
- (b) Thereafter at least every four years and further whenever the Committee so requests.

2. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Art. 19. 1. The Committee shall adopt its own rules of procedure.

2. The Committee shall elect its officers for a term of two years.

Art. 20. [1. The Committee shall normally meet annually in order to consider the reports submitted in accordance with article 18 of the present Convention.

The duration of the meetings of the Committee shall be determined by a meeting of the States parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.]

2. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee. (amendment, status of ratification)

Art. 21. 1. The Committee shall, through the Economic and Social Council, report annually to the General Assembly of the United Nations on its activities and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report of the Committee together with comments, if any, from States Parties.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the reports of the Committee to the Commission on the Status of Women for its information.

Art. 22. The specialized agencies shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their activities. The Committee may invite the specialized agencies to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities.

PART VI

Art. 23. Nothing in the present Convention shall affect any provisions that are more conducive to the achievement of equality between men and women which may be contained:

- (a) In the legislation of a State Party; or
- (b) In any other international convention, treaty or agreement in force for that State.

Art. 24. States Parties undertake to adopt all necessary measures at the national level aimed at achieving the full realization of the rights recognized in the present Convention.

Art. 25. 1. The present Convention shall be open for signature by all States.

2. The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

3. The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. The present Convention shall be open to accession by all States. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Art. 26. 1. A request for the revision of the present Convention may be made at any time by any State Party by means of a notification in writing addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall decide upon the steps, if any, to be taken in respect of such a request.

Art. 27. 1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Convention or acceding to it after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Art. 28. 1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.

2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to this effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States thereof. Such notification shall take effect on the date on which it is received.

Art. 29. 1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of the present Convention which is not settled by negotiation shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State Party may at the time of signature or ratification of the present Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by that paragraph with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State Party which has made a reservation in accordance with paragraph 2 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Art. 30. The present Convention, the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of which are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Amendment to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, adopted at the meeting of the States parties on 8 September 1992

- (i) Delete paragraph 7 or article 17 and paragraph 5 or article 18.
- (ii) Add a new paragraph, as paragraph 4 of article 18 to read:

“4. The members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly shall decide.”; and
- (iii) Renumber the existing paragraph 4 of article 18 as paragraph 5.

VERTALING

Wijziging van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, aangenomen op de vergadering van de Staten die Partij zijn op 8 September 1992

- (i) Schrap artikel 17, zevende lid en artikel 18, vijfde lid;
- (ii) Voeg als vierde lid een nieuw lid toe aan artikel 18, dat als volgt luidt:

“4. De leden van het uit hoofde van dit Verdrag ingestelde Comité ontvangen een vergoeding uit de middelen van de Verenigde Naties op door de Algemene Vergadering te bepalen voorwaarden en bedingen,”; en
- (iii) Vernummer het bestaande vierde lid van artikel 18 in het vijfde lid.

VERTALING

**Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontierende behandeling of bestraffing,
opgemaakt te New York op 10 december 1984,
gewijzigd door beslissing van de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag,
aangenomen op 8 september 1992 en goedgekeurd bij resolutie 47/111 van 16 december
1992 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties**

De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag,

Overwegend dat, overeenkomstig de in het Handvest van de Verenigde Naties verkondigde beginselen, de erkenning van de gelijke en onvervreembare rechten van alle leden de mensengemeenschap grondslag is voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld,

Erkennend dat deze rechten voortvloeien uit de inherente waardigheid van de mens,

Overwegend dat krachtens het Handvest, inzonderheid artikel 55 daarvan, de Staten verplicht zijn de universele eerbied voor en de inachtneming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden te bevorderen,

Gelet op artikel 5 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en op artikel 7 van het International Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, welke beide artikelen bepalen dat niemand mag worden onderworpen aan foltering, noch aan wrede, onmenselijke of ontierende behandeling of bestraffing,

Voorts gelet op de Verklaring inzake de bescherming van alle mensen tegen onderwerping aan foltering en andere wrede, onmenselijke of ontierende behandeling of bestraffing, door de Algemene Vergadering aanvaard op 9 december 1975,

Geleid door de wens de bestrijding van foltering en andere wrede, onmenselijke of ontierende behandeling of bestraffing in de gehele wereld doeltreffender te doen zijn,

Zijn overeengekomen als volgt:

DEEL I.

Artikel 1. 1. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder “foltering” verstaan iedere handeling waardoor opzettelijk hevige pijn of hevig leed, lichamelijk dan wel geestelijk, wordt toegebracht aan een persoon met zulke oogmerken als om van hem of van een derde inlichtingen of een bekentenis te verkrijgen, hem te bestraffen voor een handeling die hij of een derde heeft begaan of waarvan hij of een derde wordt verdacht deze te hebben begaan, of hem of een derde te intimideren of ergens toe te dwingen dan wel om enigerlei reden gebaseerd op discriminatie van welke aard ook, wanneer zulke pijn of zulk leed wordt toegebracht door of op aanstichten van dan wel met de instemming of gedogen van een overheidsfunctionaris of andere persoon die in een officiële hoedanigheid handelt. Foltering omvat niet pijn of leed slechts voortvloeiend uit, inherent aan of samenhangend met wettige straffen.

2. Dit artikel laat onverlet internationale akten of nationale wetgevingen die bepalingen met een ruimere werkingssfeer omvatten of kunnen omvatten.

Art. 2. 1. Iedere Staat die Partij is bij dit Verdrag, neemt doeltreffende wetgevende, bestuurlijke, gerechtelijke of andere maatregelen ter voorkoming van foltering binnen elk onder zijn rechtsmacht vallend gebied.

2. Geen enkele uitzonderlijke omstandigheid, ongeacht of het gaat om een oorlogstoestand, een oorlogsdreiging, binnenlandse politieke onrust of welke andere openbare noodsituatie ook, kan worden aangevoerd als rechtvaardiging voor foltering.

3. Een bevel van een hoger geplaatste functionaris of een overheidsinstantie mag niet worden aangevoerd als rechtvaardiging voor foltering.

Art. 3. 1. Geen enkele Staat die partij is bij dit Verdrag, mag een persoon uitzetten of terugzenden (“refouler”) naar of uitleveren aan een andere Staat wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat hij daar gevaar zou lopen te worden onderworpen aan foltering.

2. Bij het vaststellen of zodanige redenen aanwezig zijn, dienen de bevoegde autoriteiten rekening te houden met alle van belang zijnde overwegingen waaronder, waar van toepassing, het bestaan in de betrokken Staat van een samenhangend patroon van grove, flagrante of massale schendingen van mensenrechten.

Art. 4. 1. Iedere Staat die Partij is, draagt er zorg voor dat alle vormen van foltering strafbaar zijn krachtens zijn strafrecht. Hetzelfde geldt voor poging tot foltering en voor handelingen van personen die medeplichtigheid of deelneming aan foltering opleveren.

2. Iedere Staat die Partij is, stelt deze delicten strafbaar met passende straffen, waarbij rekening wordt gehouden met de ernstige aard ervan.

Art. 5. 1. Iedere Staat die Partij is, neemt de eventueel noodzakelijke maatregelen tot vestiging van zijn rechtsmacht ten aanzien van de in artikel 4 bedoelde delicten, en wel in de volgende gevallen:

a) wanneer de delicten worden gepleegd binnen een grondgebied onder zijn rechtsmacht of aan boord van een schip of luchtvaartuig dat in die Staat is geregistreerd;

b) wanneer de erdachte onderdaan van die Staat is;

c) wanneer het slachtoffer onderdaan van die Staat is, indien die Staat zulks passend acht.

2. Iedere Staat die Partij is, neemt tevens de eventueel noodzakelijke maatregelen tot vestiging van zijn rechtsmacht ten aanzien van zodanige delicten in de gevallen waarin de verdachte zich bevindt binnen een onder zijn rechtsmacht vallend grondgebied en deze Staat hem met ingevolge artikel 8 uitlevert aan een van de in het eerste lid van dit artikel genoemde Staten.

3. Dit Verdrag sluit geen enkele strafrechtelijke rechtsmacht uit die wordt uitgeoefend overeenkomstig het nationale recht.

Art. 6. 1. Iedere Staat die Partij is, binnen wiens grondgebied zich een persoon bevindt die ervan wordt verdacht een in artikel 4 bedoeld delict te hebben gepleegd neemt deze in hechtenis of treft andere wettelijke maatregelen ten einde zijn aanwezigheid te waarborgen, nadat deze Staat zich ervan heeft overtuigd, na een onderzoek van de deze ter beschikking staande gegevens, dat de omstandigheden zulks rechtvaardigen. De hechtenis en andere wettelijke maatregelen dienen overeen te stemmen met het bepaalde in de wetgeving van die Staat, doch mogen slechts zolang worden voortgezet als nodig is om een strafvervolgung of uitleveringsprocedure in te stellen.

2. Een zodanige Staat stelt onmiddellijk een voorlopig onderzoek naar de feiten in.

3. Aan ieder die zich ingevolge het eerste lid van dit artikel in hechtenis bevindt, dient hulp te worden geboden om zich onmiddellijk in verbinding te stellen met de dichtstbijzijnde bevoegde vertegenwoordiger van de Staat waarvan hij onderdaan is, of, indien hij staatloos is, met de vertegenwoordiger van de Staat waar hij gewoonlijk verblijft.

4. Wanneer een Staat, ingevolge dit artikel, een persoon in hechtenis heeft genomen, dient hij onmiddellijk de in artikel 5, eerste lid, bedoelde Staten in kennis te stellen van het feit dat deze persoon zich in hechtenis bevindt en van de omstandigheden die zijn gevangenhouding rechtvaardigen. De Staat die het in het tweede lid van dit artikel bedoelde voorlopige onderzoek verricht, brengt onverwijld verslag uit van zijn bevindingen aan de genoemde Staten en deelt mede, of hij voornemen is, zijn rechtsmacht uit te oefenen.

Art. 7. 1. De Staat die Partij is, binnen het grondgebied onder wiens rechtsmacht een verdachte van het plegen van een delict zoals bedoeld in artikel 4, wordt aangetroffen, draagt in de gevallen bedoeld in artikel 5, indien hij de betrokkene niet uitlevert, de zaak voor vervolging over aan zijn bevoegde autoriteiten.

2. Deze autoriteiten nemen hun beslissing op dezelfde wijze als in het geval van een gewoon delict van ernstige aard krachtens de wetgeving van die Staat. In de gevallen bedoeld in artikel 5, tweede lid, dienen de maatstaven voor de bewijsvoering, vereist voor vervolging en veroordeling, in geen enkel opzicht minder strikt te worden aangelegd dan die welke gelden in de gevallen bedoeld in artikel 5, eerste lid.

3. Aan ieder tegen wie een vervolging wordt aanhangig gemaakt in verband met een van de in artikel 4 bedoelde delicten dient in alle fasen van de procedure een billijke behandeling te worden gewaarborgd.

Art. 8. 1. De in artikel 4 bedoelde delicten worden in alle tussen Staten die Partij zijn bestaande uitleveringsverdragen geacht te zijn opgenomen als delicten, waarvoor uitlevering kan worden toegestaan. De Staten die Partij zijn, verbinden zich ertoe, in alle tussen hen te sluiten uitleveringsverdragen zodanige delicten op te nemen als delicten waarvoor uitlevering kan worden toegestaan.

2. Indien een Staat die Partij is, uitlevering afhankelijk stelt van het bestaan van een verdrag en een verzoek om uitlevering ontvangt van een andere Staat die Partij is, waarmee hij geen uitleveringsverdrag heeft, kan hij dit Verdrag als juridische grondslag beschouwen voor uitlevering met betrekking tot zodanige delicten. Uitlevering is onderworpen aan bij de wetgeving van de aangezochte Staat bepaalde andere voorwaarden.

3. De Staten die Partij zijn en uitlevering niet afhankelijk stellen van het bestaan van een verdrag, erkennen tussen henzelf zodanige delicten als delicten waarvoor uitlevering kan worden toegestaan, behoudens de bij de wetgeving van de aangezochte Staat bepaalde voorwaarden.

4. Zodanige delicten worden, ten behoeve van uitlevering tussen Staten die Partij zijn, behandeld alsof zij niet alleen gepleegd waren op de plaats waar zij zich hebben voorgedaan, doch ook op het grondgebied van de Staten die hun rechtsmacht dienen te vestigen overeenkomstig artikel 5, eerste lid.

Art. 9. 1. De Staten die Partij zijn, verlenen elkander de grootst mogelijke mate van rechtshulp in verband met vervolgingen ingesteld terzake van een van de in artikel 4 bedoelde delicten, met inbegrip van het verstrekken van alle te hunner beschikking staand bewijsmateriaal dat voor de vervolging nodig is.

2. De Staten die Partij zijn, kwijten zich van hun verplichtingen ingevolge het eerste lid van dit artikel in overeenstemming met eventueel tussen hen bestaande verdragen inzake wederzijdse rechtshulp.

Art. 10. 1. Iedere Staat die Partij is, draagt ervoor zorg dat onderricht en voorlichting betreffende het verbod van foltering volledig opgenomen worden in de opleiding van met de wetshandhaving belast burgerpersoneel en militair personeel, van medisch personeel, van overheidsfunctionarissen en van anderen die betrokken kunnen zijn bij de bewaking, ondervraging of behandeling van een persoon die enige vorm van arrestatie, hechtenis of gevangenhouding ondergaat.

2. Iedere Staat die Partij is, neemt dit verbod op in de voorschriften of instructies betreffende de taken en functies van zodanige personen.

Art. 11. Iedere Staat die Partij is, beziet stelselmatig de voorschriften, instructies, methoden en praktijken voor ondervraging, alsook de regelingen voor de bewaking en behandeling van personen onderworpen aan enige vorm van arrestatie, hechtenis of gevangenhouding in gebieden onder zijn rechtsmacht, met het oog op de voorkoming van gevallen van foltering.

Art. 12. Iedere Staat die Partij is, draagt ervoor zorgt dat zijn bevoegde autoriteiten een onverwijld en onpartijdig onderzoek instellen, wanneer er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat in enig gebied onder zijn rechtsmacht foltering heeft plaatsgehad.

Art. 13. Iedere Staat die Partij is, draagt ervoor zorg dat een persoon die stelt dat hij aan foltering is onderworpen in enig gebied onder de rechtsmacht van deze Staat, het recht heeft tot indiening van een klacht bij de bevoegde autoriteiten van deze Staat en er recht op heeft dat zijn taak onverwijld en onpartijdig door die autoriteiten wordt onderzocht. Er dienen maatregelen te worden genomen ten einde te verzekeren dat de klager en eventuele getuigen beschermd worden tegen iedere vorm van kwaadwillige behandeling of intimidatie ten gevolge van diens klacht of van afgelegde getuigenverklaringen.

Art. 14. 1. Iedere Staat die Partij is, waarborgt in zijn rechtsstelsel dat het slachtoffer van foltering genoegdoening krijgt en een rechtens afdwingbaar recht op een billijke en toereikende schadevergoeding, met inbegrip van de middelen voor een zo volledig mogelijk herstel. Ingeval van overlijden van het slachtoffer ten gevolge van foltering hebben zijn nabestaanden aanspraak op schadevergoeding.

2. Niets in dit artikel doet afbreuk aan de rechten van het slachtoffer of van anderen op schadevergoeding die krachtens het nationale recht kunnen bestaan.

Art. 15. Iedere Staat die Partij is, draagt ervoor zorg dat een verklaring waarvan wordt vastgesteld dat deze is afgelegd ten gevolge van foltering, niet wordt aangevoerd als bewijs in een rechtszaak, behalve tegen een van foltering beschuldigde persoon als bewijs dat de verklaring werd afgelegd.

Art. 16. 1. Iedere Staat die Partij is, verbindt zich ertoe in alle gebieden onder zijn rechtsmacht andere vormen van wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, die geen foltering inhouden zoals omschreven in artikel 1, te voorkomen, wanneer zulke handelingen worden gepleegd door of op aanstichten van dan wel met instemming of gedogen van een overheidsfunctionaris of andere persoon die in een officiële hoedanigheid handelt. Inzonderheid zijn de verplichtingen vervat in de artikelen 10, 11, 12 en 13 van toepassing, met vervanging van de verwijzingen naar foltering door verwijzingen naar andere vormen van wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

2. De bepalingen van dit Verdrag laten onverlet de bepalingen van andere internationale verdragen of van nationale wetten, waarin wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing zijn verboden, of die betrekking hebben op uitlevering of uitzetting.

DEEL II.

Art. 17. 1. Er wordt een Comité tegen Foltering (hierna te noemen “het Comité”) ingesteld, dat de hierna te noemen functies uitoefent. Het Comité bestaat uit tien deskundigen, die hoog zedelijk aanzien genieten en erkende bekwaamheid op het gebied van de rechten van de mens bezitten, en die optreden

in hun persoonlijke hoedanigheid. De deskundigen worden gekozen door Staten die Partij zijn, waarbij aandacht wordt geschonken aan een billijke geografische verdeling en waarbij dient te worden overwogen dat het lidmaatschap van enige personen die ervaring hebben op juridisch gebied raadzaam is.

2. De leden van het Comité worden bij geheime stemming gekozen uit een lijst van personen die zijn voorgedragen door de Staten die Partij zijn. Iedere Staat die Partij is, kan één persoon uit zijn onderdanen voordragen. De Staten die Partij zijn, dienen zich ervan bewust te zijn dat het raadzaam is personen voor te dragen die tevens lid zijn van het Comité van de Rechten van de Mens, ingesteld krachtens het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, en die bereid zijn zitting te nemen in het Comité tegen Foltering.

3. De verkiezing van de leden van het Comité worden gehouden op door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties te beleggen tweejaarlijkse vergaderingen van de Staten die Partij zijn. Op deze vergaderingen, waarvoor twee derde van de Staten die Partij zijn, het quorum vormen, zijn degenen die in het Comité zijn gekozen die personen die het grootste aantal stemmen op zich hebben verenigd, alsmede een absolute meerderheid van de stemmen van de aanwezige vertegenwoordigers van de Staten die Partij zijn en hun stem uitbrengen.

4. De eerste verkiezing wordt niet langer gehouden dan zes maanden na de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag. Ten minste vier maanden vóór de datum van elke verkiezing richt de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties een brief aan de Staten die Partij zijn, waarin hij deze uitnodigt, binnen drie maanden hun voordrachten in te zenden. De Secretaris-Generaal stelt een alfabetische lijst samen van alle aldus voorgedragen personen, onder aanduiding van de Staten die Partij zijn en die hen hebben voorgedragen, en legt deze voor aan de Staten die partij zijn.

5. De leden van het Comité worden gekozen voor een tijdvak van vier jaar. Zij zijn herkiesbaar indien zij opnieuw worden voorgedragen. De ambtstermijn van vijf der bij de eerste verkiezing benoemde leden loopt evenwel na twee jaar af, terstond na de eerste verkiezing worden deze vijf leden bij loting aangewezen door de voorzitter van de in het derde lid van dit artikel bedoelde vergadering.

6. Indien een lid van het Comité overlijdt of ontslag neemt of om enige andere reden zijn taken in het Comité niet langer kan vervullen, benoemt de Staat die partij is en die hem had voorgedragen, een andere deskundige uit zijn onderdanen voor het resterende gedeelte van de ambtstermijn, zulks onder voorbehoud van de goedkeuring van de meerderheid der Staten die Partij zijn. Deze goedkeuring wordt geacht gegeven te zijn, tenzij de helft of meer van de Staten die Partij zijn, binnen zes weken nadat zij door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de voorgestelde benoeming in kennis zijn gesteld, afwijzend reageren.

7. [...]

Art. 18. 1. Het Comité kiest zijn functionarissen voor een ambtstermijn van twee jaar. Zij zijn herkiesbaar.

2. Het Comité stelt zich zijn eigen huishoudelijke reglement vast, waarin onder meer wordt bepaald dat:

a) zes leden het quorum vormen,

b) besluiten van het Comité worden genomen met een meerderheid van het aantal door de aanwezige leden uitgebrachte stemmen.

3. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zorgt voor het personeel en de andere voorzieningen benodigd voor een doelmatige uitoefening van de taken van het Comité krachtens dit Verdrag.

[4. De leden van het uit hoofde van dit Verdrag ingestelde Comité ontvangen een vergoeding uit de middelen van de Verenigde Naties op door de Algemene Vergadering te bepalen voorwaarden en bedingen.]

[5.] De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties belegt de eerste vergadering van het Comité. Na zijn eerste vergadering komt het Comité bijeen op tijden voorzien in zijn huishoudelijk reglement.

[...]

Art. 19. 1. De Staten die Partij zijn, leggen, binnen één jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag voor de betrokken Staat die Partij is, door bemiddeling van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, aan het Comité rapporten voor over de maatregelen die zij hebben genomen om uitvoering te geven aan hun verplichtingen krachtens dit Verdrag. Daarna leggen

de Staten die Partij zijn, om de vier jaar aanvullende rapporten over inzake genomen nieuwe maatregelen, alsmede de andere rapporten waarom het Comité kan verzoeken.

2. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zendt de rapporten toe aan alle Staten die Partij zijn.

3. Elk rapport wordt bestudeerd door het Comité dat daarop algemeen commentaar kan leveren dat het passend acht, het zendt dit commentaar toe aan de betrokken Staat die Partij is. De Staat die Partij is, kan daarop bij het Comité reageren met zijn eigen opmerkingen.

4. Het Comité kan naar eigen inzicht besluiten om overeenkomstig het derde lid van dit artikel geleverd commentaar, tezamen met de opmerkingen daarover die zijn ontvangen van de betrokken Staat die Partij is, op te nemen in zijn jaarverslag opgesteld overeenkomstig artikel 24. Indien de betrokken Staat die Partij is, zulks verzoekt, kan het Comité tevens een afschrift van het ingevolge het eerste lid van dit artikel overgelegde rapport daarin opnemen

Art. 20. 1. Indien het comité betrouwbare informatie ontvangt, die zijn inziens goed gefundeerde aanwijzingen bevat dat in het gebied van een Staat die Partij is, stelselmatig foltering wordt toegepast, verzoekt het Comité de Staat die Partij is, mede te werken bij de bestudering van deze informatie en hiertoe opmerkingen in te zenden betreffende de betrokken informatie.

2. Met inachtneming van eventuele opmerkingen die door de betrokken Staat die Partij is, zijn ingezonden, alsmede van alle andere van belang zijnde informatie waarover het beschikt, kan het Comité indien het besluit dat dit verantwoord is, een of meer van zijn leden aanwijzen om een vertrouwelijk onderzoek in te stellen en ten spoedigste verslag hierover uit te brengen aan het Comité.

3. Indien overeenkomstig het tweede lid van dit artikel een onderzoek wordt ingesteld, poogt het Comité de medewerking te verwerven van de betrokken Staat die Partij is. In overeenstemming met die Staat die Partij is, kan een zodanig onderzoek en bezoek aan zijn grondgebied omvatten.

4. Na bestudering van de bevindingen van zijn lid of leden, overgelegd overeenkomstig het tweede lid van dit artikel, zendt het Comité deze bevindingen toe aan de betrokken Staat die Partij is tezamen met de commentaren of voorstellen die in het licht van de situatie passend lijken.

5. Alle werkzaamheden van het Comité bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid van dit artikel zijn vertrouwelijk van aard en in alle stadia van de werkzaamheden zal worden gestreefd naar de medewerking van de Staat die Partij is. Nadat deze werkzaamheden met betrekking tot een overeenkomstig het tweede lid ingesteld onderzoek zijn voltooid, kan het Comité na overleg met de betrokken Staat die Partij is, besluiten een beknopt verslag van de resultaten van de werkzaamheden op te nemen in zijn jaarverslag opgesteld overeenkomstig artikel 24.

Art. 21. 1. Een Staat die Partij is bij dit Verdrag kan krachtens dit artikel te allen tijde verklaren, dat hij de bevoegdheid van het Comité erkent kennisgevingen waarin een Staat die Partij is, stelt dat een andere Staat die Partij is, diens uit dit Verdrag voortvloeiende verplichtingen niet nakomt, in ontvangst te nemen en te behandelen. Zulke kennisgevingen kunnen alleen in ontvangst worden genomen en worden behandeld overeenkomstig de in dit artikel vervatte procedure, indien zij zijn ingezonden door een Staat die Partij is, en die een verklaring heeft afgelegd dat hij ten aanzien van zichzelf deze bevoegdheid van het Comité erkent. Een kennisgeving wordt niet krachtens dit artikel door het Comité behandeld, indien deze betrekking heeft op een Staat die Partij is en die zulk een verklaring niet heeft afgelegd. Kennisgevingen die krachtens het bepaalde in dit artikel worden ontvangen, worden overeenkomstig de volgende procedure behandeld:

a) Indien een Staat die Partij is, van oordeel is dat een andere Staat die Partij is, de bepalingen van dit Verdrag niet uitvoert, kan hij door middel van een schriftelijke kennisgeving de zaak

onder de aandacht brengen van die Staat die Partij is. Binnen drie maanden na ontvangst van de kennisgeving stuurt de ontvangende Staat de Staat die de kennisgeving had gezonden een schriftelijke uiteenzetting of een andere schriftelijke verklaring, waarin de zaak wordt opgehelderd en waarin, voor zover mogelijk en ter zake doende, wordt verwezen naar procedures en rechtsmiddelen die in het land zelf reeds zijn toegepast, nog hangende zijn of die zouden kunnen worden aangewend;

b) Indien de zaak niet tot genoegen van de beide betrokken Staten die Partij zijn, wordt geregeld binnen zes maanden na ontvangst van de eerste kennisgeving door de ontvangende Staat, heeft elk der beide Staten het recht de zaak bij het Comité aanhangig te maken, door middel van een kennisgeving die zowel aan het Comité als aan de andere Staat wordt gezonden;

c) Het Comité behandelt een bij hem ingevolge dit artikel aanhangig gemaakte zaak alleen nadat het zich ervan heeft overtuigd dat alle binnenlandse rechtsmiddelen in de betrokken zaak zijn benut en uitgeput, in overeenstemming met de algemeen erkende beginselen van het internationale recht. Deze regel geldt evenwel niet indien de toepassing der rechtsmiddelen onredelijk lange tijd vergt of waarschijnlijk geen daadwerkelijke verbetering zal meebrengen voor de persoon die het slachtoffer van de schending van dit Verdrag is;

d) Het Comité komt in besloten zitting bijeen wanneer het kennisgevingen krachtens dit artikel gedaan aan een onderzoek onderwerpt;

e) Met inachtneming van het bepaalde in letter c) stelt het Comité zijn goede diensten ter beschikking van de betrokken Staten die Partij zijn, ten einde de zaak in der minne te regelen op basis van eerbiediging van de verplichtingen als neergelegd in dit Verdrag. Hiertoe kan het Comité eventueel een conciliatiecommissie ad hoc instellen;

f) Bij elke bij hem ingevolge dit artikel aanhangig gemaakte zaak kan het Comité tot de betrokken in letter b) bedoelde Staten die Partij zijn, het verzoek richten, terzake dienende inlichtingen te verstrekken;

g) De in letter b) bedoelde betrokken Staten die Partij zijn, hebben het recht zich te doen vertegenwoordigen wanneer de zaak in het Comité wordt behandeld, en hun standpunt mondeling en/of schriftelijk kenbaar te maken;

h) Het Comité brengt twaalf maanden na de datum van ontvangst van de krachtens letter b) gedane kennisgeving een rapport uit, als volgt:

(i) Indien een oplossing als voorzien in letter e) is bereikt, beperkt het Comité zijn rapport tot een korte uiteenzetting van de feiten en van de bereikte oplossing;

(ii) indien geen oplossing als voorzien in letter e) is bereikt, beperkt het Comité zijn rapport tot een korte uiteenzetting van de feiten; de schriftelijk kenbaar gemaakte standpunten en een op schrift gestelde samenvatting van de mondeling naar voren gebrachte standpunten van de betrokken Staten die Partij zijn, worden aan het rapport gehecht.

In elk van beide gevallen wordt het rapport toegezonden aan de betrokken Staten die Partij zijn.

2. De bepalingen van dit artikel treden in werking wanneer vijf Staten die Partij zijn bij dit Verdrag, verklaringen hebben afgelegd krachtens het eerste lid van dit artikel. Deze verklaringen worden door de Staten die Partij zijn, nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die afschriften daarvan doet toekomen aan de andere Staten die Partij zijn. Een zodanige verklaring kan te allen tijde door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving worden ingetrokken. En zodanige intrekking heeft geen invloed op de behandeling van een zaak die het ontwerp vormt van een kennisgeving die reeds is gedaan krachtens dit artikel; geen enkele volgende kennisgeving door een Staat die Partij is, wordt in ontvangst genomen krachtens dit artikel nadat de kennisgeving van intrekking van de verklaring door de

Secretaris-Generaal is ontvangen, tenzij de betrokken Staat die Partij is, een nieuwe verklaring heeft afgelegd.

Art. 22. 1. Een Staat die Partij is bij dit Verdrag, kan krachtens dit artikel te allen tijde verklaren dat hij de bevoegdheid van het Comité erkent kennisgevingen van of namens personen die onder zijn rechtsmacht vallen en die stellen het slachtoffer te zijn van schending door een Staat die Partij is, van de bepalingen van het Verdrag, in ontvangst te nemen en te behandelen. Het Comité neemt geen kennisgeving in ontvangst indien deze betrekking heeft op een Staat die Partij is bij het Verdrag en die zulk een verklaring niet heeft afgelegd.

2. Het Comité beschouwt als niet ontvankelijk elke krachtens dit artikel toegezonden kennisgeving die anoniem is of welker inzending het beschouwt als misbruik van het recht zodanige kennisgevingen in te zenden of die het onverenigbaar acht met de bepalingen van dit Verdrag.

3. Met inachtneming van het bepaalde in het tweede lid brengt het Comité alle hem krachtens dit artikel toegezonden kennisgevingen onder de aandacht van de Staat die Partij is bij dit Verdrag en die een verklaring krachtens het eerste lid heeft afgelegd en waaromtrent wordt gesteld dat deze enige bepaling van het Verdrag schendt. Binnen zes maanden doet de ontvangende Staat het Comité schriftelijke toelichtingen of andere schriftelijke verklaringen toekomen, waarin de zaak en de eventueel door die Staat toegepaste herstelmaatregelen worden uiteengezet.

4. Het Comité behandelt krachtens dit artikel ontvangen kennisgeving in het licht van alle door of namens de betrokken persoon en door de betrokken Staat die Partij is, ter beschikking gestelde gegevens.

5. Het Comité neemt geen krachtens dit artikel door een individuele persoon ingediende kennisgeving in behandeling, dan nadat het zich ervan heeft overtuigd dat:

a) dezelfde zaak niet is of wordt onderzocht volgens een andere procedure van internationaal onderzoek of internationale regeling;

b) de betrokken persoon alle beschikbare nationale rechtsmiddelen heeft uitgeput; deze regel geldt evenwel niet indien de toepassing der rechtsmiddelen onredelijk lange tijd vergt of waarschijnlijk geen daadwerkelijke verbetering zal brengen voor de persoon die het slachtoffer van de schending van dit Verdrag is.

6. Het Comité komt in besloten zitting bijeen wanneer het kennisgevingen krachtens dit artikel gedaan aan een onderzoek onderwerpt.

7. Het Comité maakt zijn oordeel bekend aan de desbetreffende Staat die Partij is, aan de betrokken persoon.

8. De bepalingen van dit artikel treden in werking wanneer vijf Staten die Partij zijn bij dit Verdrag, verklaringen hebben afgelegd krachtens het eerste lid van dit artikel. Deze verklaringen worden door de Staten die Partij zijn, nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, die afschriften daarvan doet toekomen aan alle andere Staten die Partij zijn. Een verklaring kan te allen tijde, door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving, worden ingetrokken. Een zodanige intrekking heeft geen invloed op de behandeling van een zaak die het onderwerp vormt van een kennisgeving die reeds is gedaan krachtens dit artikel; geen enkele volgende kennisgeving door of namens een persoon wordt krachtens dit artikel in ontvangst genomen nadat de kennisgeving van intrekking van de verklaring door de Secretaris-Generaal is ontvangen, tenzij de betrokken Staat die Partij is, een nieuwe verklaring heeft afgelegd.

Art. 23. De leden van het Comité en van de conciliatiecommissies ad hoc die kunnen worden ingesteld krachtens het bepaalde in artikel 21, eerste lid, letter e), genieten de faciliteiten, voorrechten en immuniteiten van deskundigen die zijn uitgezonden door de Verenigde Naties,

zoals die zijn vastgesteld in de desbetreffende delen van het Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de Verenigde Naties.

Art. 24. Het Comité brengt een jaarverslag van zijn werkzaamheden krachtens het Verdrag uit aan de Staten die Partij zijn, en aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

DEEL III.

Art. 25. 1. Dit Verdrag staat open voor ondertekening door alle Staten.

2. Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 26. Dit Verdrag staat open voor toetreding door alle Staten. Toetreding geschiedt door de neerlegging van een akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 27. 1. Dit Verdrag treedt in werking op de dertigste dag na de datum van nederlegging bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding.

2. Ten aanzien van iedere Staat die dit Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na de nederlegging van de twintigste akte van bekrachtiging of toetreding, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag na de datum van nederlegging van zijn eigen akte van bekrachtiging of toetreding.

Art. 28. 1. Iedere Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of van bekrachtiging van dit Verdrag of van toetreding ertoe, verklaren dat hij de in artikel 20 geregelde bevoegdheid van het Comité niet erkent.

2. Iedere Staat die Partij is en die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 29. 1. Iedere Staat die Partij is bij dit Verdrag, kan een wijziging daarvan voorstellen en deze indienen bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De Secretaris-Generaal deelt vervolgens de voorgestelde wijziging aan de Staten die Partij zijn, mede met het verzoek hem te berichten of zij een conferentie van Staten die Partij zijn, verlangen ten zinde het voorstel te bestuderen en in stemming te brengen. Indien, binnen vier maanden na de datum van deze mededeling, ten minste een derde van de Staten die Partij zijn, zulk een conferentie verlangt, roept de Secretaris-Generaal deze conferentie onder auspiciën van de Verenigde Naties bijeen. Iedere wijziging die door een meerderheid van de ter conferentie aanwezige Staten die Partij zijn en die hun stem uitbrengen, wordt aangenomen, wordt door de Secretaris-Generaal ter aanvaarding voorgelegd aan alle Staten die Partij zijn.

2. Een overeenkomstig het eerste lid van dit artikel aangenomen wijziging wordt van kracht wanneer twee derde van de Staten die Partij zijn bij dit Verdrag, de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties ervan in kennis hebben gesteld dat zij deze hebben aanvaard overeenkomstig hun onderscheiden constitutionele procedures.

3. Wanneer wijzigingen van kracht worden, zijn zij bindend voor de Staten die Partij zijn en die deze hebben aanvaard, terwijl de andere Staten die Partij zijn, gebonden zullen blijven door bepalingen van dit Verdrag en door iedere voorgaande wijziging die zij hebben aanvaard.

Art. 30. 1. Geschillen tussen twee of meer Staten die Partij zijn, betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, die niet door onderhandelingen kunnen worden geregeld, worden op verzoek van één van hen onderworpen aan arbitrage. Indien binnen zes maanden na de datum van het verzoek om arbitrage de Partijen geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over de arbitrageregeling, kan elk der Partijen het geschil voorleggen aan het Internationale Gerechtshof door middel van een verzoek in overeenstemming met het Statuut van het Hof.

2. Iedere Staat kan, op het tijdstip van ondertekening of bekrachtiging van dit Verdrag of van toetreding daartoe, verklaren dat hij zich niet gebonden acht door het eerste lid van dit artikel. De andere Staten die Partij zijn, zijn met betrekking tot een Staat die Partij is en die zulk een voorbehoud heeft gemaakt, niet gebonden door het eerste lid van dit artikel.

3. Een Staat die Partij is en die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig het tweede lid van dit artikel, kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Art. 31. 1. Een Staat die Partij is, kan dit Verdrag opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. De opzegging wordt van kracht één jaar na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

2. Een zodanige opzegging leidt er niet toe dat de Staat die Partij is, wordt ontslagen van zijn verplichtingen krachtens dit Verdrag ten aanzien van enig handelen of nalaten dat zich heeft voorgedaan vóór de datum waarop de opzegging van kracht wordt en evenmin is de opzegging op enigerlei wijze van invloed op de voortzetting van de behandeling van een zaak die reeds bij het Comité in behandeling is vóór de datum waarop de opzegging van kracht wordt.

3. Na de datum waarop de opzegging van een Staat die Partij is, van kracht wordt, neemt het Comité geen nieuwe zaak betreffende de Staat in behandeling.

Art. 32. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties doet alle leden van de Verenigde Naties en alle Staten die dit Verdrag hebben ondertekend of ertoe zijn toegetreden, mededeling van het volgende:

a) Ondertekeningen, bekrachtigingen en toetredingen ingevolge de artikelen 25 en 26;

b) De datum van inwerkingtreding van dit Verdrag ingevolge artikel 27 en de datum van het van kracht worden van wijzigingen ingevolge artikel 29;

c) Opzeggingen ingevolge artikel 31.

Art. 33. 1. Dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

2. De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties zendt gewaarmerkte afschriften van dit Verdrag toe aan alle Staten.

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment
done at New York on 10 December 1984,
as amended by the decision of the Conference of the Parties to the Convention, adopted on 8 September 1992 and approved by resolution 47/111 of 16 December 1992 of the General Assembly of the United Nations

The States Parties to this Convention,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Recognizing that those rights derive from the inherent dignity of the human person,

Considering the obligation of States under the Charter, in particular Article 55, to promote universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms,

Having regard to article 5 of the Universal Declaration of Human Rights and article 7 of the International Covenant on Civil and Political Rights, both of which provide that no one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment,

Having regard also to the Declaration on the Protection of All Persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, adopted by the General Assembly on 9 December 1975,

Desiring to make more effective the struggle against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment throughout the world,

Have agreed as follows:

PART I

Article 1. 1. For the purposes of this Convention, the term “torture” means any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. It does not include pain or suffering arising only from, inherent in or incidental to lawful sanctions.

2. This article is without prejudice to any international instrument or national legislation which does or may contain provisions of wider application.

Art. 2. 1. Each State Party shall take effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent acts of torture in any territory under its jurisdiction.

2. No exceptional circumstances whatsoever, whether a state of war or a threat of war, internal political instability or any other public emergency, may be invoked as a justification of torture.

3. An order from a superior officer or a public authority may not be invoked as a justification of torture.

Art. 3. 1. No State Party shall expel, return (“refouler”) or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he would be in danger of being subjected to torture.

2. For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights.

Art. 4. 1. Each State Party shall ensure that all acts of torture are offences under its criminal law. The same shall apply to an attempt to commit torture and to an act by any person which constitutes complicity or participation in torture.

2. Each State Party shall make these offences punishable by appropriate penalties which take into account their grave nature.

Art. 5. 1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 4 in the following cases:

(a) When the offences are committed in any territory under its jurisdiction or on board a ship or aircraft registered in that State;

(b) When the alleged offender is a national of that State;

(c) When the victim is a national of that State if that State considers it appropriate.

2. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over such offences in cases where the alleged offender is present in any territory under its jurisdiction and it does not extradite him pursuant to article 8 to any of the States mentioned in paragraph 1 of this article.

3. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.

Art. 6. 1. Upon being satisfied, after an examination of information available to it, that the circumstances so warrant, any State Party in whose territory a person alleged to have committed any offence referred to in article 4 is present shall take him into custody or take other legal measures to ensure his presence. The custody and other legal measures shall be as provided in the law of that State but may be continued only for such time as is necessary to enable any criminal or extradition proceedings to be instituted.

2. Such State shall immediately make a preliminary inquiry into the facts.

3. Any person in custody pursuant to paragraph 1 of this article shall be assisted in communicating immediately with the nearest appropriate representative of the State of which he is a national, or, if he is a stateless person, with the representative of the State where he usually resides.

4. When a State, pursuant to this article, has taken a person into custody, it shall immediately notify the States referred to in article 5, paragraph 1, of the fact that such person is in custody and of the circumstances which warrant his detention. The State which makes the preliminary inquiry contemplated in paragraph 2 of this article shall promptly report its findings to the said States and shall indicate whether it intends to exercise jurisdiction.

Art. 7. 1. The State Party in the territory under whose jurisdiction a person alleged to have committed any offence referred to in article 4 is found shall in the cases contemplated in article 5, if it does not extradite him, submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

2. These authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any ordinary offence of a serious nature under the law of that State. In the cases referred to in article 5, paragraph 2, the standards of evidence required for prosecution and conviction shall in no way be less stringent than those which apply in the cases referred to in article 5, paragraph 1.

3. Any person regarding whom proceedings are brought in connection with any of the offences referred to in article 4 shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings.

Art. 8. 1. The offences referred to in article 4 shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention as the legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the other conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 5, paragraph 1.

Art. 9. 1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of any of the offences referred to in article 4, including the supply of all evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of this article in conformity with any treaties on mutual judicial assistance that may exist between them.

Art. 10. 1. Each State Party shall ensure that education and information regarding the prohibition against torture are fully included in the training of law enforcement personnel, civil or military, medical personnel, public officials and other persons who may be involved in the custody, interrogation or treatment of any individual subjected to any form of arrest, detention or imprisonment.

2. Each State Party shall include this prohibition in the rules or instructions issued in regard to the duties and functions of any such person.

Art. 11. Each State Party shall keep under systematic review interrogation rules, instructions, methods and practices as well as arrangements for the custody and treatment of persons subjected to any form of arrest, detention or imprisonment in any territory under its jurisdiction, with a view to preventing any cases of torture.

Art. 12. Each State Party shall ensure that its competent authorities proceed to a prompt and impartial investigation, wherever there is reasonable ground to believe that an act of torture has been committed in any territory under its jurisdiction.

Art. 13. Each State Party shall ensure that any individual who alleges he has been subjected to torture in any territory under its jurisdiction has the right to complain to, and to have his case promptly and impartially examined by, its competent authorities. Steps shall be taken to ensure that the complainant and witnesses are protected against all ill-treatment or intimidation as a consequence of his complaint or any evidence given.

Art. 14. 1. Each State Party shall ensure in its legal system that the victim of an act of torture obtains redress and has an enforceable right to fair and adequate compensation, including the means for as full rehabilitation as possible. In the event of the death of the victim as a result of an act of torture, his dependants shall be entitled to compensation.

2. Nothing in this article shall affect any right of the victim or other persons to compensation which may exist under national law.

Art. 15. Each State Party shall ensure that any statement which is established to have been made as a result of torture shall not be invoked as evidence in any proceedings, except against a person accused of torture as evidence that the statement was made.

Art. 16. 1. Each State Party shall undertake to prevent in any territory under its jurisdiction other acts of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment which do not amount to torture as defined in article I, when such acts are committed by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. In particular, the obligations contained in articles 10, 11, 12 and 13 shall apply with the substitution for references to torture of references to other forms of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. The provisions of this Convention are without prejudice to the provisions of any other international instrument or national law which prohibits cruel, inhuman or degrading treatment or punishment or which relates to extradition or expulsion.

PART II

Art. 17. 1. There shall be established a Committee against Torture (hereinafter referred to as the Committee) which shall carry out the functions hereinafter provided. The Committee shall consist of ten experts of high moral standing and recognized competence in the field of human rights, who shall serve in their personal capacity. The experts shall be elected by the States Parties, consideration being given to equitable geographical distribution and to the usefulness of the participation of some persons having legal experience.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals. States Parties shall bear in mind the usefulness of nominating persons who are also members of the Human Rights Committee established under the International Covenant on Civil and Political Rights and who are willing to serve on the Committee against Torture.

3. Elections of the members of the Committee shall be held at biennial meetings of States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

4. The initial election shall be held no later than six months after the date of the entry into force of this Convention. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit their nominations within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties.

5. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. However, the term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election the names of these five members shall be chosen by lot by the chairman of the meeting referred to in paragraph 3 of this article.

6. If a member of the Committee dies or resigns or for any other cause can no longer perform his Committee duties, the State Party which nominated him shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of his term, subject to the approval of the majority of the States Parties. The approval shall be considered given unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks after having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

7. [...]

Art. 18. 1. The Committee shall elect its officers for a term of two years. They may be re-elected.

2. The Committee shall establish its own rules of procedure, but these rules shall provide, inter alia, that:

(a) Six members shall constitute a quorum;

(b) Decisions of the Committee shall be made by a majority vote of the members present.

3. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under this Convention.

[4. The members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the General Assembly shall decide.]

[5.] The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee. After its initial meeting, the Committee shall meet at such times as shall be provided in its rules of procedure.

[...]

Art. 19. 1. The States Parties shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have taken to give effect to their undertakings under this Convention, within one year after the entry into force of the Convention for the State Party concerned. Thereafter the States Parties shall submit supplementary reports every four years on any new measures taken and such other reports as the Committee may request.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit the reports to all States Parties.

3. Each report shall be considered by the Committee which may make such general comments on the report as it may consider appropriate and shall forward these to the State Party concerned. That State Party may respond with any observations it chooses to the Committee.

4. The Committee may, at its discretion, decide to include any comments made by it in accordance with paragraph 3 of this article, together with the observations thereon received from the State Party concerned, in its annual report made in accordance with article 24. If so requested by the State Party concerned, the Committee may also include a copy of the report submitted under paragraph 1 of this article.

Art. 20. 1. If the Committee receives reliable information which appears to it to contain well-founded indications that torture is being systematically practiced in the territory of a State Party, the Committee shall invite that State Party to co-operate in the examination of the information and to this end to submit observations with regard to the information concerned.

2. Taking into account any observations which may have been submitted by the State Party concerned, as well as any other relevant information available to it, the Committee may, if it decides that this is warranted, designate one or more of its members to make a confidential inquiry and to report to the Committee urgently.

3. If an inquiry is made in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee shall seek the co-operation of the State Party concerned. In agreement with that State Party, such an inquiry may include a visit to its territory.

4. After examining the findings of its member or members submitted in accordance with paragraph 2 of this article, the Commission shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments or suggestions which seem appropriate in view of the situation.

5. All the proceedings of the Committee referred to in paragraphs 1 to 4 of this article shall be confidential, and at all stages of the proceedings the co-operation of the State Party shall be sought. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2, the Committee may, after consultations with the State Party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its annual report made in accordance with article 24.

Art. 21. 1. A State Party to this Convention may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under this Convention. Such communications may be received and considered according to the procedures laid down in this article only if submitted by a State Party which has made a declaration recognizing in regard to itself the competence of the Committee. No communication shall be dealt with by the Committee under this article if it concerns a State Party which has not made such a declaration. Communications received under this article shall be dealt with in accordance with the following procedure;

(a) If a State Party considers that another State Party is not giving effect to the provisions of this Convention, it may, by written communication, bring the matter to the attention of that State Party. Within three months after the receipt of the communication the receiving State shall afford the State which sent the communication an explanation or any other statement in writing clarifying the matter, which should include, to the extent possible and pertinent, reference to domestic procedures and remedies taken, pending or available in the matter;

(b) If the matter is not adjusted to the satisfaction of both States Parties concerned within six months after the receipt by the receiving State of the initial communication, either State shall have the right to refer the matter to the Committee, by notice given to the Committee and to the other State;

(c) The Committee shall deal with a matter referred to it under this article only after it has ascertained that all domestic remedies have been invoked and exhausted in the matter, in conformity with the generally recognized principles of international law. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or is unlikely to bring effective relief to the person who is the victim of the violation of this Convention;

(d) The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article;

(e) Subject to the provisions of subparagraph (e), the Committee shall make available its good offices to the States Parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of respect for the obligations provided for in this Convention. For this purpose, the Committee may, when appropriate, set up an ad hoc conciliation commission;

(f) In any matter referred to it under this article, the Committee may call upon the States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), to supply any relevant information;

(g) The States Parties concerned, referred to in subparagraph (b), shall have the right to be represented when the matter is being considered by the Committee and to make submissions orally and/or in writing;

(h) The Committee shall, within twelve months after the date of receipt of notice under subparagraph (b), submit a report:

(i) If a solution within the terms of subparagraph (e) is reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts and of the solution reached;

(ii) If a solution within the terms of subparagraph (e) is not reached, the Committee shall confine its report to a brief statement of the facts; the written submissions and record of the oral submissions made by the States Parties concerned shall be attached to the report.

In every matter, the report shall be communicated to the States Parties concerned.

2. The provisions of this article shall come into force when five States Parties to this Convention have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted under this article; no further communication by any State Party shall be received under this article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party concerned has made a new declaration.

Art. 22. 1. A State Party to this Convention may at any time declare under this article that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by a State Party of the provisions of the Convention. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party which has not made such a declaration.

2. The Committee shall consider inadmissible any communication under this article which is anonymous or which it considers to be an abuse of the right of submission of such communications or to be incompatible with the provisions of this Convention.

3. Subject to the provisions of paragraph 2, the Committee shall bring any communications submitted to it under this article to the attention of the State Party to this Convention which has made a declaration under paragraph 1 and is alleged to be violating any provisions of the Convention. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

4. The Committee shall consider communications received under this article in the light of all information made available to it by or on behalf of the individual and by the State Party concerned. 5. The Committee shall not consider any communications from an individual under this article unless it has ascertained that:

(a) The same matter has not been, and is not being, examined under another procedure of international investigation or settlement;

(b) The individual has exhausted all available domestic remedies; this shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or is unlikely to bring effective relief to the person who is the victim of the violation of this Convention.

6. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under this article.

7. The Committee shall forward its views to the State Party concerned and to the individual.

8. The provisions of this article shall come into force when five States Parties to this Convention have made declarations under paragraph 1 of this article. Such declarations shall be deposited by the States Parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States Parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter which is the subject of a communication already transmitted

under this article; no further communication by or on behalf of an individual shall be received under this article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State Party has made a new declaration.

Art. 23. The members of the Committee and of the ad hoc conciliation commissions which may be appointed under article 21, paragraph I (e), shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Art. 24. The Committee shall submit an annual report on its activities under this Convention to the States Parties and to the General Assembly of the United Nations.

PART III

Art. 25. 1. This Convention is open for signature by all States.

2. This Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Art. 26. This Convention is open to accession by all States. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Art. 27. 1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying this Convention or acceding to it after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Art. 28. 1. Each State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in article 20.

2. Any State Party having made a reservation in accordance with paragraph I of this article may, at any time, withdraw this reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Art. 29. 1. Any State Party to this Convention may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties with a request that they notify him whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering an d voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favours such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General to all the States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted in accordance with paragraph I of this article shall enter into force when two thirds of the States Parties to this Convention have notified the Secretary-General of the United Nations that they have accepted it in accordance with their respective constitutional processes.

3. When amendments enter into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments which they have accepted.

Art. 30. 1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation shall, at the

request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 of this article with respect to any State Party having made such a reservation.

3. Any State Party having made a reservation in accordance with paragraph 2 of this article may at any time withdraw this reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Art. 31. 1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General .

2. Such a denunciation shall not have the effect of releasing the State Party from its obligations under this Convention in regard to any act or omission which occurs prior to the date at which the denunciation becomes effective, nor shall denunciation prejudice in any way the continued consideration of any matter which is already under consideration by the Committee prior to the date at which the denunciation becomes effective.

3. Following the date at which the denunciation of a State Party becomes effective, the Committee shall not commence consideration of any new matter regarding that State.

Art. 32. The Secretary-General of the United Nations shall inform all States Members of the United Nations and all States which have signed this Convention or acceded to it of the following:

(a) Signatures, ratifications and accessions under articles 25 and 26;

(b) The date of entry into force of this Convention under article 27 and the date of the entry into force of any amendments under article 29;

(c) Denunciations under article 31.

Art. 33. 1. This Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States.